

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы100
Голос
адыга

МАКЪ

№ 234 (22923)

2023-рэ илъэс

ГЪУБДЖ

ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 19

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Зеклохэм Адыгеир
кыыхахы

П. Фешин

Чылэ, лыгу-лыст, щтыргук — шлошхыгуаеми, кымэфэ рафтингыр зыфэдэр ууплэклунымккэ анахь мэфэ чылэри кьеклү.

Мы мафэхэм республикэм кыхьэгъэ зеклуабэмэ ар ашхьэккэ аушэты. Чылэм ичылэжыгу кыушхьэтуаклэхэм ащызэрихьэрэ псыхьом ымыгъаштэху Шхьэгуащэ зыкырырагъэхьыхы. Мыщ фэдэу, кымэфэ рафтингыр зыщыплэгъун плэккыштхэм Адыгеир ащыш.

— Адыгеим ичлюпс кымэфэ рафтингымккэ зыфэдэ кэмыхьугъэ нэшанэхэр илэх. Ахэр: икыушхьэхэм, ипсыхьохэм

ягъэпсыкк, чылэу щылэр зыфэдэр. Непэ мыщ фэдэ зыгъэпсэфыккэ амалыр республикэм пытэу шызэтеуцагъ, — тыщегъэгуащэ АР-м рафтингымккэ ыккы слаломымккэ и Федерация ипащэу Петр Фешиным.

Ащ кызырэхигъэщырэмккэ, гъэмэфэ лъэхьаным фэдэу жьугъэу зеклохэм ар кыыхахырэп — ехыжыгъэу чьэрэ псыхьом мылыдыкыым хэхьанэу изыхьухьэхэрэр анахь гушхохэр

ары. Ахэм япчягъэ мыбэми, мыщ фэдэ экстремальнэ зыгъэпсэфыккэ хэчагъэхэр зэщынхуэ игъо ифэхэрэп, зэхэшлаккэхэм алыхьухэрэр зеклохэм мымаккэу кьахэккы. Анахь гъэшлэгъоныр, инхэм ямызакъоу, сабийхэми щынэ амышлэу кымэфэ рафтингыр зыфэдэр ауплэккы. Пстэури зэлытыгъэр псым игъэпсыккэрэ цыфыр зэрэфэхьазырымрэ. Хэушхьафкыгъэу рафтингым зыфэзымыгъэсагъэхэр я 3-рэ катего-

рием халытэрэ псыхьом лъагъом тыратупщыхьэх.

— Кымэфэ рафтингым тыкызырэфэкуагъэм цыфхэр кыккылуупккыгъэх. Зы лъэхьан горэм жьугъэу кытфитеохуэ аублэгъагъ. А уахьтэм ащ тыфитегъэпсыхьэгъагъэп, анахьэу зыщальэштхэмккэ. Джы мы лъэныкьомккэ юфхэм языхтэ нахь псынкк, псыр зыпкырымыхьэрэ хэушхьафкыгъэу шыуашэхэр ащэх ыккы тэгъэфедэх, — ело Петр Фешиным.

Гъэмэфэ рафтингым фытегъэпсыхьэгъэ зэштэгъухэм ялытыгъэмэ, кымафэм зыщальэхэрэр сантиметрэ заулэккэ нахь лужьух ыккы тлоу зэтелыхь. лалэхэри, лъэкьопылхьэхэри

(Иккыух я 2-рэ нэклуб. ит).

Партием
дыригъэштагъ

Владимир Путиныр Урысыем и Президент Иэнатлэ Лухьаным партиеу «Единэ Россием» зыккыныгъэ хэлгъэу дыригъэштагъ. Я XXI-рэ зэфэсэу партием илагъэм а Юфыгъомккэ шхьэхыгъэ мэкъэтыныр щыккыагъ. Дунэе кьэгъэлгъэгонлэ форуму «Урысыер» зыфиллоу ВДНХ-м Москва щызэхащэгъэм ар щыккыагъ. Хэгъэгум ичлюпс зэфэшхьафхэм кьарыккыгъэ нэбгырэ 1000-м ехуэ Юфтыхьабзэм хэлэжыгъэ.

Урысые Федерацием и Президент партием ия XXI-рэ зэфэс иллыккыохэмрэ ихьаккэхэмрэ шуфэс кьарихыгъэ ыккы кызырэхигъэщыгъэмккэ, «Единэ Россием» хэгъэгум иполитическэ партие анахь инэу щыт.

«Ежэ партиеу «Единэ Россием» еклолэккэ гъэзэфэгъэу илэм тегъэпсыхьагъэу ащ фэдэ лъытэныгъэрэ шхьэккэфэныгъэрэ обществэм кыфешы. Цыфхэм яфедэхэм, кьэралыгъом игъэпытэн, хэгъэгум ыккы тишюльыр пстэуми хэхьоньгъэ ашлынэм епхыгъэ юфшлэнэу илъэс пчягъэм ыгъэцэккыгъэм ар иккыах. Пстэуми апэу сызэрэшхуфэразэр кьэслонэу сыфай цыхьэшлэгъу лэпылэгъу кызырэхэщыу тырэм пае. Сэрккэ ащ мэхьанэшхо илэу щыт. Тызэгъусэу ушэтылэхэр зэпытчыгъэх, тызэгъусэу гъэхьагъэхэр зэдэтылгъэх, тызэгъусэу джыри бэ зэшлотхын фаеу хууштыр Урысыем ифедэ хэлгъэу», — кыккылагъ Владимир Путиным.

Президентым кызырэхигъэщыгъэмккэ, тыхэгъэу ыпашхьэ тарихь мэхьанэ зилэ пшэрылхэр итых. Ахэм язэшлохынккэ ткуачлэ зэхэтлхьан, тыхэгъэу фэшшыпккэ пстэуми тызэкьотын фае.

(Иккыух я 2-рэ нэклуб. ит).

Партием дыригъэштагъ

(Икълух).

ишъхьафитынгъэ, ищынэгъон-чъагъэ къэтыухъумэн фæе. Дгъэлаплъу тилэр зэкӀэ — титарихъ, тикультурэ, тишэн-хабзэхэр къэтыухъумэнхэ фæе. А пстэуми адаклоу экономикэр, социальнэ лъэныкъор, наукэмрэ технологиэхэмрэ япхыгъэ амалъу щыӀэхэр нахъ дэгъоу, цыфхэм яфедэ хэлъау, Урысыем щыпсэурэ унэгъо миллион пчъагъэмэ щыӀакӀау ялэр нахъышлу шыгъэным диштэу гъэфедэгъэнхэ фæе. Ю хэлъап, анахъ мэхъанэ зилэхэм ащыцӀ обществэр зэкъотыныр», — кыыхигъэщыгъ къэралыгъом ипашцэ.

Адыгеим ыцӀкӀэ «Единэ Росси» ия XXI-рэ зэфӀс хэлъжагъэх партием ишъолпыр къутамэ и Секретарэу, Адыгеим и Лышхъуэ Къумпыл Мурат, Урысые Федерацием Адыгеим ыцӀкӀэ исенаторхэу Хъопсэрыкъо Мурат ыкӀи Александр Наролиныр, Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ Адыгеим ыцӀкӀэ идепутатэу Хъасанкъо Мурат, партиеу «Единэ Росси» ишъолпыр гъэцӀкӀэло комитет ипашцэу АфӀшлэгъо Рэмзэан, «Единэ Росси» и Тхьаматэ ишъолпыр общественнэ приемнэ ипашцэу Наталя Широковар, партиеу «Единэ Росси» и Генеральнэ совет хэтэу Надежда Бражникова, муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» инарднэ депутатхэм я Совет идепутатэу Бэрзэдж Асиет. Партием унашъоу ыштагъэм кытегушылъзэ Адыгеим и Лышхъуэ кызырэхигъэщыгъэмкӀэ, политическэ

кӀолӀэ зэфӀсхъафхэм, ныбжь зэфӀсхъаф зилэхэм, цыф куп земылӀэужыгъохэм япхыкӀохэм джыркӀэ лӀф зышлэрэ Президентым зэрэдырагъэштагъэм кыкӀырэр Владимир Путиныр цыфхэм цыхъшхо зыфашырэ, тыхэгъэу щыпсэурэ пстэуми яфедэхэмрэ ялофыгъохэмрэ икӀоу кыдэзылпытерэ пашцэу зэрэщытыр ары.

«Урысыем инеушырэ мафэ зыфӀдэщтымкӀэ Владимир Путиным гугъепӀэ инхэр тицӀфхэм зыкӀырапхыгъэр лӀфӀау ышлэрэмкӀэ, зэшлуихыгъэрэмкӀэ кыгъэщыпкӀэжыгъэш ары

цыфхэм зэрафӀагъэмкӀырэр, ти Хэгъэгъушхо исуверенитет пытӀным ыналэ зэрэтыригъэтырэр. Непэ зыкӀынгъэ ахэлъау зэфӀсым шаштӀгъэ унашъом джыри зэ кыгъэщыпкӀэжы Президентым цыфхэм зэрэдырагъаштӀрэр», — кылуагъ Къумпыл Мурат.

ЗэфӀсым илӀэхъан анахъау аналэ зытырагъэтыгъэ лӀофыгъохэм зыкӀэ ащыщыгъ хэушхъафыкӀыгъэ дзэ операцием хэлажыгъэхэмрэ ахэм яунагъохэм арысхэмрэ лӀпылӀгъу ятыгъэным илӀофыгъо. Партиеу «Единэ Росси» и Тхьаматэу Дмитрий

Медведевым кызырӀагъэмкӀэ, партием хэтхэу заом лӀтхэм ыкӀи нэмыкӀ чыплӀэхэм лӀф ащызышлӀхэрэм ТекӀоныгъэр кыагъэблагъэ.

«Ахэр гуфакӀохэу заом лухагъэхэр арых. Пытагъэрэ лыхъужынгъэрэ зэрахъэхэзэ япшӀэрылхэр ахэм зэшлуахы. ТигуфакӀохэу сымэджӀхэм дежурствэр ащызыхыгъэрэм, егъэзыгъэ лӀфкӀэ зышхъэ езыхыжыгъыгъэхэм ягупсӀафынкӀэ аделӀхэрэм бэ зэшлуахырэр. Партиеу «Единэ Росси» и общественнэ приемнэхэм ялофышлӀхэм цыфхэр упчӀэжыгъэу

афӀхъух, ахэм ялофыгъохэр амал зэрӀлӀкӀэ нахъ псынклӀау зэшлӀхыгъэ хъунхэм яшъыпкӀау дӀлажыгъэх», — кылуагъ Дмитрий Медведевым.

Партиеу «Единэ Росси» «Гвардии НыбжьыкӀэмрэ» чанэу ахэлӀжыгъэрэ нӀбгырэ мин пчъагъэмэ шлушлэ лӀпылӀгъу тонн мин 80-м ехъу кыаугъоигъ ыкӀи заом лӀтхэм алӀкӀагъэхъагъ. Шлушлэ гупчэ 40 ыкӀи кӀлӀэцӀыкӀы гупчэ 15 чыплӀэхэм кыащызӀлауахыгъэх. Хэгъэгъум ишъолпыр пстэуми кыарыкӀыгъэ врач миным ехъу сымэджӀхэм лӀф ащашлӀнӀау кӀуагъэх. ШъолпырыкӀау щылэ хъугъэхэм ащыпсэурэ цыфхэм аделӀнхэу ныбжьыкӀэ чан мин 3 фӀдиз кӀуагъэ.

«Единэ Росси» иппенарнэ зэхэсыгъо зыщаблӀщтым дӀжы хэгъэгъум ишъолпыр пстэуми ащызӀлауагъӀкӀгъэ шлушлэ лӀпылӀгъур шъолпырыкӀэхэм арысхэм алыагъӀэсыным ублаплӀэ зэрэфащыгъэр кыщыгъагъэщыгъ. Хылыгъэзещэ пшӀы пчъагъэмэ заом лӀтхэм ыкӀи шъолпырыкӀэхэм арысхэм яшӀоигъоныгъэхэм атегъӀпсыхъагъэу псӀолапхъэхэр, гъомылапхъэхэр, лӀзӀгъу уцхэр, унагъохэм агъэфедэрэ техникэр, тхылхъэр, гъогу дӀйхэм ащызекӀон зылӀэкӀышт автомобилхъэр, джӀащ фӀдӀау ИлӀэсыкӀэм ехулӀау шлухъафтынхэр алӀкӀагъэхъащтых.

ГуфакӀохэм, цыф гумӀкӀылӀэхэм, депутатхэм, предпринимательхэм хылыгъэ тонн 600 фӀдиз кыаугъоигъ.

АР-м и Лышхъуэ ипресс-къулыкъу

ЗекӀохэм Адыгеир кыыхахы

(Икълух).

фабӀх. Пкышъолпыр мӀуцӀыны, ау ищыкӀлӀгъэ фабер кызытырегъанэ. АрӀуштӀау зетемыгъӀпсыхъагъэхэу зекӀохэр псым тырагъахъэхэрӀ. Псым ичылагъэ гра-дусипшӀ фӀдиз мӀхъу.

КымафӀэм Шхъэгъуашцэ зэрэмыкуум кыыхӀкӀау, мы лъэхъаным тегъӀпсыхъӀгъэ рафтингыр псы лъхъэнчэ лъагъоу алытӀ. Пстэуми зӀлашлӀэрэ гранит кыушхъэ тӀуакӀэр кыуашхъохэм якъехылӀ. Чыопс саугъэтым илахъ километри 5 фӀдизыр гъогууанэм кызылӀеубыты. ЗэхашлӀау ащ цыбгъотыхэрэм адаклоу, псыхъо дӀчъыплӀэм икӀымӀфэ теплӀэ зӀбгъӀлӀгъун амал огъоты. ОсылӀэ хъугъэ нӀпкӀ щтыгъэу, мыл закӀлӀхэм ямышыкӀлӀ дунаир псыхъом кырашлӀкӀы, тхыпхъэ дахэхэр чыӀлӀм атырешыгъэх.

Шхъэгъуашцэ игъӀпсыкӀэ рафтингым тегъӀпсыхъӀгъэ дӀдӀау алытӀ. АпӀрӀ категорием кыщегъӀжагъагъэу я 6-м нӀсӀу пӀрыохъухэр кыыхагъӀщых. ЗӀнӀкӀо-кыухэр щызӀхӀпӀӀхъӀхэмэ, ар шӀпхъӀшлу. Ащ ишлуагъӀкӀэ илӀӀс пчъагъэ хъугъэу рафтингымкӀэ Урысые мӀхъанэ зилӀ лӀфтхъабзӀау «Интеррали — Шхъэгъуашцэ» зыфӀлорӀр республикэм щырекӀокӀы.

ЗекӀоным изы лъэныкъоу рафтингым илӀӀс 20 фӀдизкӀэ узӀкӀлӀзӀбжыгъэ рес-публикэм зыщиушъомбгъоу ыублагъ. Ащ ишлуагъӀкӀэ тишъолпыр ичыопс идӀхагъэ зекӀохэм кызыфызӀлауахы. КӀымӀфэ раф-тингыр кыыхӀзыххэрэм осымрэ щтыр-гукӀымрэ ятыпхъэхэр кызышлӀкӀыгъэ псыхъомрэ нӀпкӀхэмрэ яхъалӀмӀэтыгъэ кыжӀэ.

АНЦОКЪО Ирин.

П. Фашин

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ иунашъу

РӀзӀныгъэ тхыль етыгъэным ехылапӀагъ

Хабзэм димыштӀау кыӀбархэр амыгъӀфедӀнхэм лыплӀӀгъӀэнымкӀэ гъӀхъагъэхэр зӀрӀлӀхэм фӀшӀ Зинковский Вадим Геннадий ыкӀом — Адыгэ Республикэм шӀокӀ зимылӀэ медицинэ страховани-емкӀэ и ЧыплӀэ фонд хабзэм димыштӀау кыӀбархэр ымыгъӀфедӀнхэм лыплӀӀгъӀэнымкӀэ иотдел иве-душцэ специалистӀау а 1-рӀэ разряд зилӀэм РӀзӀныгъэ тхыль етыгъӀнӀау.

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 12, 2023-рӀэ илӀс N 315

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ иунашъу

РӀзӀныгъэ тхыль ятыгъэным ехылапӀагъ

ПсӀоӀлӀшӀыным ылӀӀэныкъокӀэ гъӀхъагъэхэр зӀра-лӀхэм фӀшӀ РӀзӀныгъэ тхыль ятыгъӀнӀау:

1) Белоцерковский Юрий Леонид ыкӀом — пшӀӀ-дӀкӀыжыгъэу ыхырӀэмкӀэ гъунӀпкӀэ гъӀнӀафагъэ зилӀ обществӀау «Теуцожь гъогушлӀ-гъӀцӀкӀлӀжыгъӀкӀо гъӀлоры-шӀаплӀэм» имашинист;

2) Кучужный Николай Николай ыкӀом — пшӀӀ-дӀкӀыжыгъэу ыхырӀэмкӀэ гъунӀпкӀэ гъӀнӀафагъэ зилӀ обществӀау «Южгазстрой» имонтажник;

3) ЦӀй Нурдин Амин ыкӀом — пшӀӀдӀкӀыжыгъэу

ыхырӀэмкӀэ гъунӀпкӀэ гъӀнӀафагъэ зилӀ обществӀау «СМУ-2-м» иучасткӀэ ипашцэ;

4) Чернов Александр Александр ыкӀом — пшӀӀ-дӀкӀыжыгъэу ыхырӀэмкӀэ гъунӀпкӀэ гъӀнӀафагъэ зилӀ обществӀау «Южгазстрой» илофышлӀ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 12, 2023-рӀэ илӀс N 317

Даур Руслан Ерстэм ыкӀор зӀрӀщымылӀжыыр гухӀкӀышхо щыхъоу Адыгэ Республикэм гъӀсӀныгъэмрэ шӀӀныгъэмрӀкӀэ и МинистерствӀэ зидунай зыхъожыгъэм иунагъорӀэ илахылхэмрэ афӀтхъаусыгъ.

ЮфыгъуакIэхэм и якъэкIуапIэ хъугъэ

Къэгъэлъэгъонэу «Урысыер» зыфилоу Москва щыклорэм Адыгеир зэрифэшъуашэу лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкIэ къащыхэщыгъ. Гъэлъэгъон Юфыгъохэм ямызакоу, тапэкли зыдэлэжьэштхэмкIэ зэзэгъыныгъэхэр щашыгъэх.

хэлажьэхэрэми, ветеранхэми якIэлэцIыкIухэм алылэсыщтых. Врачхэм я Хасэ ия III-рэ зэхэсыгъуи къэгъэлъэгъоным къыдихэлъытагъэу шылагъ. Ащ 2023-рэ илъэсым зэфэхьысыжьхэр щыфашыгъэх. Шъугу къэдгъэкIыжьын, мыщ хэтых Моск-

ва исымэджэщ, ишлэныгъэ гупчэ анахь лэрытхэм, Адыгеим, Краснодар краим, КъБР-м, КъЩР-м ялэзэплэхэм врачэу Юф ащызышлэхэрэр.

Адыгеим ичIыопс ибаиныгъэхэр, ащ къыщыкIыхэрэмрэ псэушъхьэхэу исхэмрэ афэгъэ-

Ахэм зэу ащыщ Адыгеим и Правительствэрэ публичнэ Iахъзэхэлъ обществэу «Урысыем и Сбербанкрэ» зыкIэтхэгъэхэр. Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу КъумпIыл Муратрэ Сбербанком и Къыблэ-Тыгъэкъохьэплэ къутамэ и Тхьаматэу Анатолий Песенниковымрэ алапэхэр кIадзэгъэх Юф зэрэзэдэшлэщт лъэныкъохэр зэрыт тхылъым. Ащ къызэрэдилъытэрэмкIэ, лъэныкъуитIум язэдэлэжьэныгъэ зытегъэпсыхьэгъэщтыр IэрышI акъылым игъэфедэн, ащ къыхеубытэ машинэ егъэджэнымкIэ шыкIэхэр, цифрэ ыкIи ESG-кIэ заджэхэрэ шъуашэм илъэу, джащ фэдэу шIэныгъэ-ушэтын ыкIи лъэхъаным диштэрэ шIэныгъакIэхэм атет ЮфшIэныр гъэлэшыгъэныр. Пстэури зыфэIорышлэщтыр Адыгеим технологие лэрытхэр щыгъэфедэгъэнхэр, цыфхэм къызэрадекIокIыхэрэр нахьышIу шыгъэныр ары. Сбербанком ипавильон Адыгеим и Лышъхьэ рагъэлъэгъу, ащ игъусагъ Урысыем и Сбербанк и Адыгэ отделение игъэIорышIако ипшъэрылхэр зыгъэцэкIэрэ Дышъэки Асхьад.

Мы мафэм джащ фэдэу КъумпIыл Мурат еблэгъагъ Херсон хэкум игъэлъэгъуапIэ. Мы шъолъырым ирайонхэм ащыщ Адыгеир лъэплъэ ыкIи зтегъэуцожьын ЮфшIэнхэр щырегъэкIокIых цыфхэм ящыIаIэ нахьышIу шыгъэным пэе. Херсон хэкум и Правительствэ и Тхьаматэ игуадзэу Семен Машауцан Адыгеим и Лышъхьэ рзэныгъэ гушылэхэр къыриIуагъэх Геническэ районым щызэрахьэрэ ЮфшIэнхэм апае.

Къэгъэлъэгъонэу «Урысыем» къэралыгъо Юфтхьабзэу «Шоигъоныгъэхэм япцIыкIэ чыгъ» зыфилоу щыкIуагъэм КъумпIыл Мурат хэлэжьагъ. Мы Юфыгъор

2018-рэ илъэсым Президентэу Владимир Путиным къырихьыжьагъ, щыIэныгъэм чIыплэ къин ригъэуцуагъэхэм яхъопсаплэхэр къадэхъунхэмкIэ сабыибэмэ Iэпылэгъу афэхъугъ. Елкэм КъумпIыл Мурат открытитIу къыпыхыгъ: илъэс 13 зыныбжьэу Мыекъуапэ дэс Ксение кушъхьэфачъэ кIэу зэрэфаер зым итыгъ, илъэс 15 зыныбжь Софиеу Адыгеим икъош шъолъыр хъугъэ Херсон хэкум щыщыр гитарэ къыкIэлъэлугъ. Адыгеим и Лышъхьэ къызэриIуагъэмкIэ, республикэ правительствэм ылъэкIыщтыр ышIэщт нэмыкI сабыихэуи щыIэныгъэм чIыплэ къин ригъэуцуагъэхэм яхъопсаплэхэр къадэхъунхэм пэе, хэушъхьафыкIыгъэ дзэ операцием

АР-м и Лышъхьэ ипресс-къулыкъу

хыгъэ Iэнэ хъурае, къэлотэн зэфэшъхьафхэр къэгъэлъэгъонэу «Урысыем» джащ фэдэу къыдихэлъытэгъагъэх.

Къыхэгъэщыгъэн фае, мы Юфтхьабзэр мырэуштэу игъэIотыгъэу апэрэу къэралыгъом щызэхашагъ ыкIи ащ Адыгеир шъуашэу, дахэу, тиблэкIыгъэ къыдэкIыгъо къызэрэщытхыгъагъэу, пстэуми агъэшIагъоу къащыхэщыгъ. Тишхыныгъохэр къышагъэлъэгъуагъэх ыкIи щатыгъэх — нэбгырэ мини 6-м ехъумэ ахэр ауплэкIунхэ альэ-кIыгъ, тилэпэлэсэхэр, тикъэшъо-кIо ыкIи оредыло цIэрыIохэр, тиапшэрэ еджаплэхэр... — республикэм илъэныкъо пстэури шъуашэу къыщытыгъагъ. УФ-м и Президент игукъэкIкIэ зэхачгъэ къэгъэлъэгъонымр къыхэщт илъэсым имэлылфэгъу и 12-м нэс зэлухыгъэщт. Зыхэ-шъумгъэн.

Шъэумэн Хъазрэт илэпылэгъуклэ

Мыгъэрэр яенэрэ хъугъэ ыклэ хэушъафыкыгъэ дзэ операцием фэгъэхыгъагъ.

УФ-м и Президентэу Владимир Путиным ишлүфэс тхылъ лффтхъабзэм хэлэжъэхэрэм афигъэхыгъ. Мы хъугъэ-шагъэр къэралыгъомкн, ащ икълэ шъхъалэкли мэхъанэшхо зилэу зэрэщытыр игушылэхэм къащыхигъэщыгъ, уахътэмрэ лэужхэмрэ язэпхыныгъэ игъэпытэн зэрэфэлорышлэрэр къылуагъ, Илъэсыклэу къэблагъэрэмкн афэгушлуагъ.

Адыгеим ипэшагъэу, шлушлэу **Шъэумэн Хъазрэт** къэкло-лагъэхэм закъыфигъэзагъ:

— Шылэныгъэм анахь мэхъанэшхо щызилэхэр гуклэгъуныгъэр, хъалэлыгъэр ары. Цыфхэм шъуафызэлухыгъэу шлушлэ, шъхъалэфаныгъэ зэфэшъушл, шлузэрэлъыт. Шъоры тапэкнэ Урысыер зыгъэпытэщтыр, хэзыгъэхъоштыр, игъэхъагъэхэр зыгъэбэгъоштыр! Шъоры Урысыем ибаиныгъэ шъхъалэр!

«Тифтхъабзэ ипечительскэ совет ипашэу **Шъэумэн Хъазрэт** къэралыгъом пае дышъэ къычлхыгъ илъэс 40-рэ, ар анахыбэу зычлэп чыплэхэу СССР-м илэхэр **Хъазрэт Мэджидэ** ыкър ары къызэлэузыгъэхэр, — **къыщыхыгъэщыгъ игушылэ Къэралыгъо Думэм ифракциеу «Справедливая Россия — За Правду»** зыфилорэм ипашэу **Сергей Мироновым**. — Урысыем дышъэ гъэтыллыгъэ бэу зэрилэр **Шъэумэным** ишлушлэ. Ар сэ дэгъоу сэшлэ, сыда зыплэкнэ, сиапэрэ сэнэхъаткнэ сыгеолог. **Шъэумэным** дышъэкъычлэщыплэхэр къащигъотыщтыгъэх егъашлэ узэмыгуцэфэщтыгъэ чыплэхэм. Непэ «дышъэ» ныбжьыклэхэр къыткнэхъухъэхэрэм къахегъуатэх».

Къэралыгъом ишълэпыр 84-мэ якадет еджаплэхэм, суворовскэ ыкли нахимовскэ училищхэм, кадет классхэр зыхэт еджаплэхэм, дзэ-спорт ныбжьыклэ клубхэм, Урысыем икнэлэ-цыкнэу социальнэ учреждение-

хэм къарыкыгъэхэу дэгъумэ анахь дэгъужьхэр арых къау-гъоигъэхэр лффтхъабзэм хэлэжъэнхэу.

Къэралыгъуипшыгъэ къарыкыгъэ нэбгырэ минырэ ныкърэ зыхэлэжъэгъэ кадет къашо Шлушлэ Зэлуклэшхо Москва мы мафэхэм щыкнугъ.

«Илъэсыклэм ипэгъоклэу нахыжъэхэри, зыныбжъ имыкыгъэхэри мыщ фэдэ лффтхъабзэ хъалэмэтым хэлэжъэнхэ фае, — **къылуагъ Урысыем и Лы-хъужъэу, ВД дзэхэм яветеранэу, полковникэу, Къэралыгъо Думэм зыкъэхъумэ-жынымкнэ икомитет ипашэ игуадзэу Андрей Красовым**. — Хэушъафыкыгъэ дзэ операцием хэлэжъэхэрэри мыщ щысэлэжъэх ыкли ащ мэхъанэшхо ил, сыда зыплэкнэ лэужхэм язэпхыныгъэ тикъэралыгъо зыгъэпытэрэ нэшан. Чыплэри дэгъоу къыхэхыгъэу щыт — хабзэ хъугъэу ижырэ Кремлым илэпкхэм ар ащашлы».

Къашо лффтхъабзэшхоу зэхашагъэм ипашэу **Юлия Кирпичниковам** къылуагъ: «Бэмэ яунагъохэм ащыщхэр хэушъа-фыкыгъэ дзэ операциер зыщы-клорэ чыплэм щылэх. Ныбжьы-клэхэм дзэ къулыкышлэхэм письмэхэр афатхыгъэх, ахэр Илъэсыклэм ехъулэу алэкла-гъэхъащтых».

Шъэумэн Хъазрэт и Шлушлэ фонд къыригъэблагъи, адыгэ къашомкнэ муниципальнэ клэлэ-цыкнэу купэу «Мыекъуапэ инэфылэхэр» зыфилорэр лффтхъабзэм хэлэжъагъ. Ащ къы-щалэжъэу гъэмрэ щызэхашла-гъэмрэ клэлэцыкнэхэм бэрэ агу илэщты.

Хэдзынхэм зафагъэхъазыры

Адыгеим изаконопроектэу «АР-м ихэбзэгъэуцугъэхэм ащыщхэм зэхъокныныгъэхэр афэшлыгъэнхэр» зыфилорэм фэгъэхыгъэу къэгущылагъ коммиссием иаппарат ипашэу Сихъу Азэмаат. Нэужым Урысые Федерацием и Президент ихэ-

дзынхэм языфэгъэхъазырын къэээрэу-гъоигъэхэр тегущыла-гъэх. Федеральнэ бюджетым къыхэхыгъэ сомэ миллион 59-рэ мин 917-м ехъу АР-м хэдзынхэмкнэ и Гупчэ коммиссие къы-фатлупщыгъ. Къызэралуагъэмкнэ, сомэ миллион 44-рэ мин 530-р

хэдзын коммиссиехэм ахэтхэм ялэжъэпкнэ тедзэу агъэнэфэщт, къатлупщыгъэм ипроцент 75-рэ ар мэхъу. Миллион 15-рэ мин 370-р хэдзынхэмкнэ ящыкнэ-гъэщтыр зэрагъэгъотыщтых, бюллетеньхэр, ахэм атетыщт хэушъафыкыгъэ маркэ-

АР-м хэдзынхэмкнэ и Гупчэ коммиссие тыгъасэ я 28-рэ зэхэсыгъо илагъ. Ащ лффы-гъуи 7-мэ щатегущылагъэх, унэшхо гъэнэ-фагъэхэр щашлыгъэх. лффтхъабзэр зэри-щагъ ащ и Тхъаматэу Сэмэгъу Нурбий.

хэр, протоколхэр агъэпсыщтых.

— **Хэдзынхэр мэфищэ зэрэ-клэщтыр къыхэхыкнэ ащ изэхэщэн пэлухъащ ахъхэри нахыб. Нэбгырэ мини 3-м ехъумэ лф ашлэнэу тэгъэнафэ. Процент 80-р ахэм ялэжъапкнэ теклодэщт. Бюллетеньхэм сомэ миллионым ехъу апэлухъащт, къэнэжырэу рекламэм ыхыщт, — къылуагъ Сэмэгъу Нурбий.**

Джащ фэдэу республикэм ирайонхэм ыкли икълэхэм ащылэ чыплэ коммиссиехэм хэдзынхэм зызэрафагъэхъазырын фаер къауагъ. Федеральнэ ыкли республикэ бюджетхэм къахэхыгъэ мылькыу афатлупщыщтыр зэрагъэхъащт счетхэм якъы-зэлухын илффыгъуи тегущыла-гъэх.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Комитет Республики Адыгея по имущественным отношениям уведомляет о планируемом выполнении комплексных кадастровых работ за счет средств республиканского бюджета Республики Адыгея на территории кадастрового квартала 01:08:1003002 муниципального образования «Город Майкоп» Республики Адыгея с января по декабрь 2024 года.

2024-рэ илъэсымкIэ Адыгэ Республикэм и IофышIэхэр зэрыгъозэщтхэ мэфэпчъыр

Шылэ маз						Мэзай						Гъэтхал					Мэлылфэгъу					ЖъоныгуакI					Мэкьюгъу					
Блыпэ	1	8	15	22	29			5	12	19	26		4	11	18	25	1	8	15	22	29		6	13	20	27			3	10	17	24
Гъубдж	2	9	16	23	30			6	13	20	27		5	12	19	26	2	9*	16	23	30		7	14	21	28			4	11*	18	25
Бэрэскэжъый	3	10	17	24	31			7	14	21	28		6	13	20	27	3	10	17	24		1	8*	15	22	29			5	12	19	26
Мэфэку	4	11	18	25			1	8	15	22*	29		7*	14	21	28	4	11	18	25		2	9	16	23	30			6	13	20	27
Бэрэскэшху	5	12	19	26			2	9	16	23		1	8	15	22	29	5	12	19	26		3	10	17	24	31			7	14	21	28
Шэмбэт	6	13	20	27			3	10	17	24		2	9	16	23	30	6	13	20	27		4	11	18*	25			1	8	15	22	29
Тхъаумаф	7	14	21	28			4	11	18	25		3	10	17	24	31	7	14	21	28		5	12	19	26			2	9	16	23	30
	Бэдзэогъу					Шышъхьэлъу					Iоныгъу					Чъэпыогъу					ШэкIогъу					Тыгъэгъаз						
Блыпэ	1	8	15	22	29		5	12	19	26		2	9	16	23	30		7	14	21	28		4	11	18	25		2	9	16	23	30
Гъубдж	2	9	16	23	30		6	13	20	27		3	10	17	24		1	8	15	22	29		5	12	19	26		3	10	17	24	31
Бэрэскэжъый	3	10	17	24	31		7	14	21	28		4	11	18	25		2	9	16	23	30		6	13	20	27		4	11	18	25	
Мэфэку	4	11	18	25		1	8	15	22	29		5	12	19	26		3	10	17	24	31		7	14	21	28		5	12	19	26	
Бэрэскэшху	5	12	19	26		2	9	16	23	30		6	13	20	27		4*	11	18	25		1	8	15	22	29		6	13	20	27	
Шэмбэт	6	13	20	27		3	10	17	24	31		7	14	21	28		5	12	19	26		2*	9	16	23	30		7	14	21	28	
Тхъаумаф	7	14	21	28		4	11	18	25		1	8	15	22	29		6	13	20	27		3	10	17	24			8	15	22	29	

	Щылэ маз	Мэзай	Гъэтхал	А I-рэ квартал	Мэлылфэгъу	ЖьоныгуакI	Мэкъуогъу	А II-рэ квартал	А I-рэ илъэс — ныкъом	Бэдзэогъу	Шышъхьэлъу	Iоныгъу	А III-рэ квартал	Чъэпыогъу	ШэкIогъу	Тыгъэгъаз	А IV-рэ квартал	А 2-рэ илъэс — ныкъом	Илъэсым
Мэфэ пчъагъэр																			
Календарь мафэхэр	31	29	31	91	30	31	30	91	182	31	31	30	92	31	30	31	92	184	366
IофшIэгъу мафэхэр	17	20	20	57	20	19	18	57	114	23	22	21	66	22	21	21	64	130	244
Зыгъэпсэфыгъо, мэфэклI мафэхэр	14	9	11	34	10	12	12	34	68	8	9	9	26	9	9	10	28	54	122
IофшIэгъу уахътэр (сыхъат пчъагъэр)																			
тхъамафэм сыхъат 40 Iоф ашIэ зыхъукIэ	136	159	159	454	159	150	143	452	906	184	176	168	528	175	167	168	510	1038	1944
тхъамафэм сыхъат 36-рэ Iоф ашIэ зыхъукIэ	122,4	143	143	408,4	143	134,8	128,6	406,4	814,8	165,6	158,4	151,2	475,2	157,4	150,2	151,2	458,8	934	1748,8
тхъамафэм сыхъат 24-рэ Iоф ашIэ зыхъукIэ	81,6	95	95	271,6	95	89,2	85,4	269,6	541,2	110,4	105,6	100,8	316,8	104,6	99,8	100,8	305,2	622	1163,2

Мэфэпчъым фэгъэхьыгъэ зэхэфынхэр

2024-рэ илъэсым IофшIэгъу, мыIофшIэгъу (мэфэклI) мэфэ пчъагъэу хэтыр, сыхъат пчъагъэу Iоф зэрашIэщтыр мы мэфэпчъым икъоу кыщытыгъэх.

МыIофшIэгъу мэфэклI мафэхэр

Урысые Федерацием IофшIэнымкIэ и Кодекс ия 112-рэ статья, Адыгэ Республикэм и Законэу 1995-рэ илъэсым мэзэем и 14-м аштагъэу N 168-1-р зытэтэу «МэфэклI, шIэжъ мафэхэм яхъылагъ» зыфиIорэм адиштэу мыIофшIэгъу мэфэклI мафэхэу Адыгэ Республикэм щалъытэх:

щылэ мазэм и 1-р, и 2-р, и 3-р, и 4-р, и 5-р, и 6-р, и 8-р – ИлъэсыкIэ зыгъэпсэфыгъохэр;

щылэ мазэм и 7-р – Иисус Христос кызыхъугъэ Маф;

мэзэем и 23-р – Хэгъэгум иухъумакио и Маф;

гъэтхалэм и 8-р – бзылфыгъэхэм я Дунэе маф;

мэлылфэгъум и 10-р – дин мэфэклIэу Бирамыр;

жьоныгуакIэм и 1-р – Гъатхэмрэ IофшIэнымрэ ямэфэклI;

жьоныгуакIэм и 9-р – ТекIоныгъэм и Маф;

жьоныгуакIэм и 14-р – зидунай зыхъожьыгъэхэр агу кызыщагъэкIыжьырэ маф;

мэкъуогъум и 12-р – Урысыем и Маф;

мэкъуогъум и 16-р – дин мэфэклIэу Къурмэныр;

чъэпыогъум и 5-р – Адыгэ Республикэр зызэхэщэгъэ Маф;

шэкIогъум и 4-р – лъэпкъхэм языкыныгъэ и Маф.

Адыгэ Республикэм и Законэу 1995-рэ илъэсым мэзэем и 14-м аштагъэу N 168-1-р зытэтэу «МэфэклI, шIэжъ мафэхэм яхъылагъ» зыфиIорэм, Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ 2023-рэ илъэсым чъэпыогъум и 9-м ышIыгъэ Указэу N 133-р зытэтэу «2024-рэ илъэсым дин мэфэклIхэр зыхагъэунэфыкIыщт мафэхэр гъэнэфэгъэнхэм, зыгъэпсэфыгъо мафэхэр нэмыкI мафэхэм зэрахъыхэрэм яхъылагъ» зыфиIорэм адиштэу дин мэфэклIхэр зыхагъэунэфыкIыщт мафэхэр агъэнэфэгъэх: Бирамыр – мэлылфэгъум и 10-р; зидунай зыхъожьыгъэхэр агу кызыщагъэкIыжьырэ мафэр (Радоницэр) – жьоныгуакIэм и 14-р; Къурмэныр – мэкъуогъум и 16-р.

Зыгъэпсэфыгъо мафэхэр зэрэзэблахъухэрэр

Урысые Федерацием IофшIэнымкIэ и Кодекс диштэу зыгъэпсэфыгъо мафэмрэ мыIофшIэгъу мэфэклI мафэмрэ зызэтефэхэкIэ, зыгъэпсэфыгъо мафэр мэфэклIым кыкIэлъыкIорэ мафэм ахы. Щылэ мазэм имыIофшIэгъу мэфэклI мафэхэм атефэрэ зыгъэпсэфыгъо мафэхэм ар афэгъэхьыгъэп. Урысые Федерацием IофшIэнымкIэ и Кодекс ия 112-рэ статья ия 2-рэ Iахъ зэрэщыгъэнэфэгъэмкIэ, Урысые Федерацием и Правительство фытыныгъэ иI щылэ мазэм имыIофшIэгъу мэфэклI мафэхэм атефэрэ зыгъэпсэфыгъо мафэхэм ащыщэу тIур мэфэпчъым инэмыкI мафэхэм ыхъынхэр.

Урысые Федерацием IофшIэнымкIэ и Кодекс ия 112-рэ статья ия 5-рэ Iахъ, Урысые Федерацием и Правительство 2023-рэ илъэсым шышъхьэлъум и 10-м ышIыгъэ унашъоу N 1314-р зытэтэу «2024-рэ илъэсым зыгъэпсэфыгъо мафэхэр нэмыкI мафэхэм зэрахъыхэрэм яхъылагъ» зыфиIорэм зэращыгъэнэфэгъэ шIыкIэм диштэу, зыгъэпсэфыгъо ыкIи мыIофшIэгъу мэфэклI мафэхэу мэфэклIхэм атефэхэрэр нахъ шIуагъэ кытэу IофышIэхэм кызыфагъэфедэнхэм тегъэпсыхъагъэу зыгъэпсэфыгъо мафэхэр нэмыкI мафэхэм ахыгъэх: щылэ мазэм и 6-р (шэмбэтыр) жьоныгуакIэм и 10-м (бэрэскэшхом) ахыгъ; щылэ мазэм и 7-р (тхъаумафэр) тыгъэгъазэм и 31-м (гъубджым) ахыгъ; мэлылфэгъум и 27-р (шэмбэтыр) мэлылфэгъум и 29-м (блыпэм) ахыгъ; шэкIогъум и 2-р (шэмбэтыр) мэлылфэгъум и 30-м (гъубджым) ахыгъ; тыгъэгъазэм и 28-р (шэмбэтыр) тыгъэгъазэм и 30-м (блыпэм) ахыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ 2023-рэ илъэсым чъэпыогъум и 9-м ышIыгъэ Указэу N133-р зытэтэу «Дин мэфэклIхэр зыхагъэунэфыкIыщт мафэхэр зэрагъэнафэхэрэм, 2024-рэ илъэсым зыгъэпсэфыгъо мафэ зэрэзэблахъурэм яхъылагъ» зыфиIорэм диштэу

жьоныгуакIэм и 18-м (шэмбэтым) ычыпIэкIэ жьоныгуакIэм и 13-м (блыпэм) загъэпсэфыщт. ЖьоныгуакIэм и 18-м зы сыхъаткIэ нахъыжъэу IофшIэныр аухыщт.

Мэкъуогъум и 16-р (мыIофшIэгъу мэфэклI мафэр) зыгъэпсэфыгъо мафэм зэрэтефэрэм епхыгъэу зыгъэпсэфыгъор мэкъуогъум и 17-м (блыпэм) ахы; чъэпыогъум и 5-м (мыIофшIэгъу мэфэклI мафэм) тефэрэ зыгъэпсэфыгъо мафэр мэфэклI зыгъэпсэфыгъо мафэм кыкIэлъыкIорэм ахы – чъэпыогъум и 5-м (шэмбэтым) ычыпIэкIэ чъэпыогъум и 7-м (блыпэм) загъэпсэфыщт.

IофшIэгъу, зыгъэпсэфыгъо ыкIи мыIофшIэгъу мафэу мазэ пэпчъ хэтыр

2024-рэ илъэсым зыгъэпсэфыгъо мафэхэм ащыщхэр зэрэзэблахъушхэр, республикэ мыIофшIэгъу мэфэклI мафэхэр кыдэпIытэхэмэ, IофшIэгъу, зыгъэпсэфыгъо ыкIи мыIофшIэгъу мэфэклI мафэ пчъагъэу мазэ пэпчъ хэтыр мыщ фэдиз:

1) **щылэ мазэм** IофшIэгъу мэфэ 17, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 6, мыIофшIэгъу мэфэклI мэфэ 8;

2) **мэзэем** IофшIэгъу мэфэ 20, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 8, зы мыIофшIэгъу мэфэклI маф;

3) **гъэтхалэм** IофшIэгъу мэфэ 20, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 10, зы мыIофшIэгъу мэфэклI маф;

4) **мэлылфэгъум** IофшIэгъу мэфэ 20, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 9, зы мыIофшIэгъу мэфэклI маф;

5) **жьоныгуакIэм** IофшIэгъу мэфэ 19, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 9, IофшIэгъу мэфэклI мэфэ 3;

6) **мэкъуогъум** IофшIэгъу мэфэ 18, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 10, мыIофшIэгъу мэфэклI мэфэ 2;

7) **бэдзэогъум** IофшIэгъу мэфэ 23-рэ, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 8;

(ИкIэух я 6-рэ нэклиб. ит).

Мэфэпчым фэгъэхьыгъэ зэхэфынхэр

(ИкIаух).

8) **шышъхьэу**м лофшлэгъу мэфэ 22-рэ, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 9;

9) **ионыгъом** лофшлэгъу мэфэ 21-рэ, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 9;

10) **чъэпыогъум** лофшлэгъу мэфэ 22-рэ, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 8, зы мылофшлэгъу мэфэки маф;

11) **шэклогъум** лофшлэгъу мэфэ 21-рэ, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 8, зы мылофшлэгъу мэфэки маф;

12) **тыгъэгъазэм** лофшлэгъу мэфэ 21-рэ, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 10.

Лофшлэгъу уахътэмкIэ шапхъэхэр

Урысые Федерацием лофшлэнымкIэ и Кодекс ия 91-рэ статья, мазэкIэ, кварталкIэ, илъэсныкьокIэ зэтеуыгъэу лофшлэгъу уахътэр кызырэдэрадээрэ ШыкIэу Урысые Федерацием псауныгъэм икIэуахъумэнкIэ ыкIи социальнэ хэбхьоньгъэмкIэ и Министерствэ 2009-рэ илъэсым шышъхьэу и 13-м ышIыгъэ унашъоу N 588-р зытетымкIэ аухэсыгъэм (ыужыкIэ ШыкIэр тIозэ дгъэкIощт) адиштэу лофшлэгъу уахътэр кырадзэ.

Зигугъу къэтшыгъэ ШыкIэм, лофшлэгъу мэфэ 5, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 2 (шэмбэтымрэ тхьаумафэмрэ) кызыхэфэрэ графикым адиштэу лофшлэгъу мафэр зыфэдизыр кьалытэ:

тхьамафэм сыхьат 40 лоф зышлэхэрэмкIэ ар зэрэхурэр сыхьати 8;

тхьамафэм сыхьат 36-рэ лоф зышлэхэрэмкIэ ар зэрэхурэр сыхьати 7,2-рэ;

тхьамафэм сыхьат 24-рэ лоф зышлэхэрэмкIэ ар зэрэхурэр сыхьати 4,8-рэ.

Лофшлэгъу мафэу е сменэу мылофшлэгъу мэфэки мафэм ыпэрэ мафэм тефэрэр зы сыхьаткIэ агъэкIэклэ (Урысые Федерацием лофшлэнымкIэ и Кодекс ия 95-рэ статья ия 1-рэ Iахь). ШыкIэм ия 1-рэ пункт зэрэщыгъэнэфагъэмкIэ, Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъо тетэу зыгъэпсэфыгъо мафэр лофшлэгъу мафэм захьыкIэ, а мафэм (зыгъэпсэфыгъоу

щытыгъэм) сыхьат пчъагъэу лоф зэрашлэн фэгъэмрэ гъэпсэфыгъор зыдахьыжыгъэ мафэм лоф зэрашлэн фаемрэ зэфэдизынхэ фае. Гуцылэм пае, мэфэки лофшлэгъу мафэхэм апэкIэ кыкIырэ мэфэ 8 2024-рэ илъэсым кыхэфэ: мэзаем и 22-р, гъэтхалэм и 7-р, мэлъыфэгъум и 9-р, жьоныгуакулэм и 8-р, жьоныгуакулэм и 18-р, мэкьюогъум и 11-р, чъэпыогъум и 4-р, шэклогъум и 2-р. Лофшлэгъу, мэфэки мафэхэм азыфагу зыгъэпсэфыгъо мафэ кызыдафэкIэ, лофшлэгъу мафэр агъэкIэклэрэ, зы сыхьаткIэ нахьыжъэу лофшлэныр аухырэп.

Лофшлэгъу мэфэ 5, зыгъэпсэфыгъо мэфэ 2-рэ зыхэхэрэ лофшлэгъу тхьамафэр тштэмэ, сыхьат пчъагъэу лофшлэхэр зэрэлэжъэштхэр:

щылэ мазэм:

тхьамафэм сыхьат 40 лоф зышлэхэрэр сыхьати 136-рэ;

тхьамафэм сыхьат 36-рэ лоф зышлэхэрэр сыхьати 122,4-рэ;

тхьамафэм сыхьат 24-рэ лоф зышлэхэрэр сыхьат 81,6-рэ;

мэлъыфэгъум:

тхьамафэм сыхьат 40 лоф зышлэхэрэр сыхьати 159-рэ;

тхьамафэм сыхьат 36-рэ лоф зышлэхэрэр сыхьати 143-рэ;

тхьамафэм сыхьат 24-рэ лоф зышлэхэрэр сыхьат 95-рэ;

жьоныгуакулэм:

тхьамафэм сыхьат 40 лоф зышлэхэрэр сыхьати 150-рэ;

тхьамафэм сыхьат 36-рэ лоф зышлэхэрэр сыхьати 134,8-рэ;

тхьамафэм сыхьат 24-рэ лоф зышлэхэрэр сыхьат 89,2-рэ;

мэкьюогъум:

тхьамафэм сыхьат 40 лоф зышлэхэрэр сыхьати 143-рэ;

тхьамафэм сыхьат 36-рэ лоф зышлэхэрэр сыхьати 128,6-рэ;

тхьамафэм сыхьат 24-рэ лоф зышлэхэрэр сыхьат 85,4-рэ;

чъэпыогъум:

тхьамафэм сыхьат 40 лоф зышлэхэрэр сыхьати 175-рэ;

тхьамафэм сыхьат 36-рэ лоф зышлэхэрэр сыхьати 157,4-рэ;

тхьамафэм сыхьат 24-рэ лоф зышлэхэрэр сыхьати 104,6-рэ.

2024-рэ илъэсым лофшлэгъу мэфэ 244-рэ, зыгъэпсэфыгъо, мэфэки мэфэ 122-рэ кыхэфэх, мэфэ 8 лофшлэныр зы сыхьаткIэ нахьыжъэу аухышт.

Тхьамафэм сыхьат 40 лоф зышлэхэрэмкIэ 2024-рэ илъэсым лофшлэгъу уахътэр зэрэхурэр сыхьат 1944-рэ; сыхьат 36-рэ лоф зышлэхэрэмкIэ лофшлэгъу уахътэр зэрэхурэр сыхьат 1748,8-рэ;

сыхьат 24-рэ лоф зышлэхэрэмкIэ лофшлэгъу уахътэр зэрэхурэр сыхьат 1163,2-рэ.

Отпуск мэфэ пчъагъэр кызыралытэрэр

Урысые Федерацием лофшлэнымкIэ и Кодекс ия 120-рэ статья диштэу лофшлэхэм яотпуск шъхьалэу ыкIи тедзэу ахъщэ кызыфыратыхэрэр календарь мафэхэмкIэ кьалытэх. Мылофшлэгъу мэфэки мафэхэр отпуском икалендарь мафэхэм ахалытэхэрэп. Гуцылэм пае, 2024-рэ илъэсым отпуском икалендарь мафэхэм ахалытэхэрэп щылэ мазэм и 1-м кыщегъэжъагъэу и 8-м нэс, мэлъыфэгъум и 10-р, жьоныгуакулэм и 1-р, и 9-р, и 14-р, мэкьюогъум и 12-р, и 16-р, чъэпыогъум и 5-р. Зыгъэпсэфыгъо мафэхэу щылэ мазэм и 13-р, и 14-р, и 20-р, и 21-р, и 27-р, и 28-р, мэлъыфэгъум и 6-р, и 7-р, и 13-р, и 14-р, и 20-р, и 21-р, и 28-р, и 29-р, и 30-р, жьоныгуакулэм и 4-р, и 5-р, и 10-р, и 11-р, и 12-р, и 13-р, и 19-р, и 25-р, и 26-р, мэкьюогъум и 1-р, и 2-р, и 8-р, и 9-р, и 15-р, и 17-р, и 22-р, и 23-р, и 29-р, и 30-р, чъэпыогъум и 6-р, и 7-р, и 12-р, и 13-р, и 19-р, и 20-р, и 26-р, и 27-р ахэм ахалытэх.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм шIокI зымылэ медицинэ страхованиемкIэ ичIыплэ фонд ибюджет республикэ бюджетым кыхагъэкIызэ 2023-рэ илъэсым трансферт зэрэлэклагъэхьагъэм ехьылагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2023-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 6-м ыштагъ

Мы Законыр зыкIаштагъэр Адыгэ Республикэм шIокI зымылэ медицинэ страхованиемкIэ ичIыплэ фонд ибюджет республикэ бюджетым кыхагъэкIызэ 2023-рэ илъэсым трансфертэу Iэклагъэхьагъэр гъэунафэгъэным пай. Федеральнэ законэу N 326-р зытетэу «Урысые Федерацием шIокI зымылэ медицинэ страхованиемкIэ ифонд епхыгъэ Iофтхьабзэхэр зэрэзэшIуахыхэрэм ехьылагъ» зыфилоу 2010-рэ илъэсым шэклогъум и 29-м кыдэкIыгъэм ия 26-рэ статья ия 4-рэ Iахь ия 6-рэ пункт кызырэдильытэрэм диштэу ар щытын фае.

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм шIокI зымылэ медицинэ страхованиемкIэ ичIыплэ фонд ибюджет республикэ бюджетым кыхагъэкIызэ 2023-рэ илъэсым трансферт зэрэлэклагъэхьагъэм ехьылагъ

1. Адыгэ Республикэм шIокI зымылэ медицинэ

страхованиемкIэ ичIыплэ фонд ибюджет республикэ бюджетым кыхагъэкIызэ 2023-рэ илъэсым трансферт зыкIыIэклагъэхьагъэр пэублэ медицинэ-санитарнэ Iэпылэгъу ятыгъэным, Адыгэ Республикэм псауныгъэм икIэуахъумэнкIэ ибюджет учреждениехэм мылькы Iэпылэгъу алэклэгъэхьэным апай.

2. Бюджет трансфертыр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьылIэгъэ Законом диштэу зыфэдизыштыр агъэнафэ.

3. Псауныгъэм икIэуахъумэнкIэ къэралыгъо политикэр пхырызыштыр кьулыкьушIэ гъэнэфагъэу мыщ фэдэ Iофтхьабзэхэм афэгъэзагъэр ары трансфертыр алэклэгъэхьэрэп.

4. Урысые Федерацием и Президент и Указэу N 597-р зытетэу «Къэралыгъо социальнэ политикэр пхырыштыгъэнымкIэ Iофтхьабзэхэм яхьылагъ» зыфилоу 2013-рэ илъэсым жьоныгуакулэм и 7-м кыдэкIыгъэм

кызыригъэнафэрэм тетэу медицинэм илофшлэ гъэнэфагъэхэм ахъшэр алэклэгъэхьэным кыпкырыкIырэ Iофтхьабзэхэм ар апэуагъэхьэ.

5. Адыгэ Республикэм шIокI зымылэ медицинэ страхованиемкIэ ичIыплэ фонд ибюджет ихьарджхэм трансфертыр ахалытэрэп.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ илэ зыхурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кIуачIэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу
КЪУМПЫЛ Мурат

кь. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 8, 2023-рэ илъэс
N 279

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Республикэ программэу «ЦIыфхэр зэхэтэкьоним нэсыгъэ унэжъхэм кьачIэщыжыгъэнхэр» зыфилоу 2023 – 2027-рэ илъэсхэм ателытагъэм ия VII-рэ раздел зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъоу N 1469-р зытетэу «ЦIыфхэу жьы дэдэ хьугъэ унэхэм кьачIэщыжыштыхэм мылькы Iэпылэгъу ятыгъэнымкIэ Шапхъэхэр ухэсыгъэнхэм ехьылагъ» зыфилоу 2022-рэ илъэсым шышъхьэу и 20-м аштагъэм тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешы:

1. Республикэ программэу «ЦIыфхэр зэхэтэкьоним нэсыгъэ унэжъхэм кьачIэщыжыгъэнхэр» зыфилоу 2023 – 2027-рэ илъэсхэм ателытагъэм ия VII-рэ раздел мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) а 1-рэ подпунктым иапэрэ абзац хэт гуцылэхэу «Фондым икIэуаплэхэм кьахагъэкIызэ мылькы Iэ-

пылэгъу ятыгъэнымкIэ лъэу тхыльхэу кьатыгъэхэм атегъэпсыхьагъэу а 1-рэ кварталым зэрагъэнэфагъэм тетэу» зыфилохэрэм ауж гуцылэхэу «квадрат метрэм ыуасэ елытыгъэу» зыфилохэрэм тхыгъэнхэу;

2) я 2-рэ подпунктым иятIонэрэ абзац хэт гуцылэхэу «унэу кызычIагъэкIыхэрэм» зыфилохэрэм ауж гуцылэхэу «ишэниплэ» зыфилохэрэм тхыгъэнхэу;

3) я 3-рэ подпунктым:

а) апэрэ абзацым хэт гуцылэхэу «федеральнэ бюджетым икIэуаплэхэм кьахагъэкIызэ» зыфилохэрэм ачIыплэкIэ гуцылэхэу «Адыгэ Республикэм гурытымкIэ бэдээр уасэу цагъэнэфагъэм елытыгъэу» зыфилохэрэм тхыгъэнхэу;

б) ятIонэрэ абзацым хэт гуцылэхэу «разделым ия 2-рэ таблицэ диштэу» зыфилохэрэм ачIыплэкIэ гуцылэхэу «я 4-рэ таблицэм диштэу муниципальнэ зэзэгъыныгъэр зышызэдашIыгъэ мафэм кыщыублагъэу» зыфилохэрэр тхыгъэнхэу.

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм кыщыублагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет
и Тхьаматэу КIЭРЭЩЭ Анзаур

кь. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 11, 2023-рэ илъэс
N 318

Программэм игъэцэкIэн лъагъэкIотэщт

Къэралыгъо программэу «Тильэпкъэгъухэу Iэ-
кIыб къэралыгъохэм ащыпсэхэрэр ежхэм яшIо-
игъоныгъэкIэ Адыгэ Республикэм къэкощыжынхэмкIэ
Iэпылэгъу афэхъугъэныр» зыфилорэр пхырыщыгъэным
иIофыгъохэм афэгъэзэгъэ межведомственнэ
комиссием зэхэсыгъо иIагъ.

Адыгеим иминистрэхэм я
Кабинет и Тхьаматэу КIэрэщэ
Анзаур унашъо къызэрэфишIы-
гъэм тетэу Iофтхьабзэр зери-
щэгъ АР-м лъэпкъ IофтхьэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ
тильэпкъэгъухэм адырIэ зэ-
пхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар
жугъэм иамалхэмкIэ и Коми-
тет итхьаматэу Шхьэлэхъо
Аскэр. Зэхэсыгъом хэлэжыгъэх
министрэхэм я Кабинет ыкIи
къулыкъу зэфэшхьафхэм ялы-
кIохэу комиссием хэтхэр.

Тиреспубликэ къэзыгъэзэ-
жыгъэ тильэпкъэгъухэр щылэ-
ныгъэм зэрэхэгъозэжхэрэм,
Iэпылэгъу афэхъугъэнымкIэ
Iофтхьабзэу зэрэхэхэрэм къа-
тегушыIагъэх Шхьэлэхъо Аскэр-
р АР-м хэгъэгъу IофтхьэмкIэ
и Министерствэ кощын Iофтхьэм-
кIэ и ГъэлорышIаплэ иотдел
ипашэу ХьапэкIэ Рузанэрэ.

Шхьэлэхъо Аскэр къызэри-
IуагъэмкIэ, Урысые Федераци-
ем ипрограммэ диштэу 2019-рэ
илъэсым къыщыублагъэу ар
тишъолыри щэгъэцэкIэ. Къэ-
ралыгъо программэм ипхыры-
щын фэгъэзэгъэ къулыкъу
пстэуми зэзэгъыныгъэхэр ада-
шыгъэх. Программэр зыфэлэ-

рышлэрэр Iэпэлэсэнэгъэ ин
зыхэлъ тильэпкъэгъухэу IэкIыб
къэралыгъохэм ащыпсэхэрэм
тишъолыри къагъэзэжын, рес-
публикэм исоциальнэ-экономикэ
хэхъоныгъэ яIахышIу хашIыхъа-
ныр ары.

2023-рэ илъэсым тильэпкъэ-
гъу нэбгырэ 60-мэ (программэм
хэлэжыгъэх нэбгырэ 15-мэ,
унэгъо 45-мэ) Адыгеим псэ-
уплэкIэ къагъэзэжынэу щыт.
Мы илъэсым шэкIогъум и 30-м
ехъулэгъу АР-м хэгъэгъу Iофтхьэм-
кIэ и Министерствэ ко-
щын IофтхьэмкIэ и ГъэлорышIаплэ
иучет нэбгырэ 66-рэ (нэбгырэ
22-рэ ыкIи ахэм яунэгъо 44-рэ)
щыт. Анахъу ахэм псэуплэкIэ
Мыекьюапэ, Тэхъутэмыкье
районыр къыхахы.

Учетым щытхэм ащыщэу
тичIыплэгъу 21-мэ апшэрэ,
нэбгыри 9-мэ гурыт гъэсэнэгъэ
яI. Адыгеим къэкIогъэ тильэп-
къэгъухэм УФ-м игражданствэ
къазаратыкIэ УФ-м игражданхэм
яфитыныгъэхэр зэкIэ ялэ мэхъу,
джащ фэдэу къэралыгъо про-
граммэхэм ахэлэжынхэ, япсэ-
уплэ амалхэр нахышIу ашIынхэ
амалхэр яI.

Комитетым итхьаматэ къы-

зэрэхигъэщыгъэмкIэ, АР-м
ихэбзэ гъэцэкIэкIо къулыкъухэр,
Адыгеим иобщественнэ органи-
зациехэр зэгъусэхэу тильэпкъэ-
гъухэм ясоциальнэ-гуманитар
гумэкIыгъохэр зэшIуахы. Ахэм
псэуплэхэр, Iофтхьабзэр чIыплэхэр
ягъэгъотыгъэнхэмкIэ, тхылъхэр
афагъэпсынхэмкIэ ящыкIэгъэ
Iэпылэгъу арагъэгъоты. Адыге-
ир нахь зыщыкIэрэ кадрэхэу
къыхагъэщыгъэх медицинэм,
гъэсэнэгъэм ялофшIлэхэр, лъэ-
ныкье зэфэшхьафхэм афэгъэ-
сэгъэ инженерхэр, менеджер-
хэр. Джащ фэдэу тильэпкъэгъу-
хэм ясабыхэр кIэлэцIыкIу Iы-
гъыплэхэм агъэкIонхэ альэкIы-
ным анализэ тырагъэты, ащкIэ
гумэкIыгъо щылэп. ЗищыкIагъэ-
хэм зэкIэми ыпкIэ хэмылэгъу
медицинэ Iэпылэгъу арагъэгъоты.
ЦIыфхэм Iофтхьабзэр ягъэгъо-
тыгъэнымкIэ федеральнэ къу-
лыкъум и ГъэлорышIаплэгъу Ады-
геим щылэм тильэпкъэгъухэм
Iофтхьабзэр чIыплэхэр арегъэгъо-
ты.

Зихэкужэ къэзыгъэзэжыгъэ-
хэр щылэныгъэм хэгъэгъозэжы-

гъэнхэмкIэ мэхъанэшхо зилэхэм
ащыщ зыщыпсэуштхэ унэхэр
зэрагъэгъотынхэр. Программэм
игъэцэкIэн къызэрэдыхэлъыта-
гъэу, тичIыплэгъухэм ежэ яахъ-
щэ халъхъэзэ псэуплэхэр ащэ-
фынхэ, джащ фэдэу хэбзэгъэу-
цугъэу щылэм къыпкырыкIыхэ-
зэ программэм хэлэжыгъэхэрэм
Iофтхьабзэр чIыплэхэр къызфагъо-
тыжынхэ альэкIышт.

ГумэкIыгъо шхьалэгъу зигугъу
къашIыгъэр республикэм нахь
ищыкIэгъэ Iофтхьабзэр, ахэм
ащыщ врач сэнэхъатыр, арагъэ-
гъотын мурад ялэу тильэпкъэ-
гъухэр Адыгеим къызырагъэблэ-
гъэжыгъэхэ, Тэхъутэмыкье
районым щэпсэху нахь мышIэ-
ми, къалэгъу Краснодар кIохэзэ
Iофтхьабзэр. Социальнэ тынхэр
зэкIэ республикэм араты, ау
ащ емылтыгъэу ежхэм нэ-
мыкI къалэхэм Iофтхьабзэр. Мы
лъэныкьом анализэ тырагъэтын
ыкIи хэкIыплэхэм альыхъунхэ
зэрэфаер къыIуагъ Шхьэлэхъо
Аскэр.

2023-рэ илъэсым имэзэ 11-у
пыкIыгъэм къэралыгъо програм-

мэр зэрагъэцэкIагъэм изэфэ-
хысыжыгъэм къаегушыIагъ
ХьапэкIэ Рузанэ. Ащ къызэриIуа-
гъэмкIэ, программэм хэлэжыгъэ
ашIогъоу IэкIыбым щыщхэм
ялэгъу тхылъ 39-рэ фэдиз Гъэ-
лорышIаплэм къылэкIахыгъ. Ахэр
Абхъазым, Шам, Тьркуем, Ка-
захстан, Германием, Киргизием,
Туркменистан, Таджикистан,
Молдовэм яцIыфых. Лъэгъу тхылъ
39-у къатыгъэм щыщэу про-
граммэм хэлэжынхэ фитэу
нэбгырэ 23-мэ ащ фэдэ Iизын
аратыгъ, 16-мэ ятхылъхэр афы-
зэкIагъэкIожыгъ. Къэралыгъо
программэм Iофтхьабзэр къы-
щыублагъэу тильэпкъэгъу 85-рэ
(нэбгырэ 25-рэ, унэгъо 60-рэ)
Адыгеим къэкIожыгъэхэу
щэпсэху, ахэм зэкIэми соци-
альнэ Iэпылэгъу аратыгъ.

Тильэпкъэгъухэр къэкощы-
жынхэм кIэгъэгъушIугъэнхэм,
ахэр щылэныгъэм хэгъэгъозэ-
жынхэм афэшI цIыфхэм Iофтхьаб-
зэр чIыплэхэр арегъэгъоты къэ-
ралыгъо къулыкъум программэ
гъэнэфагъэ зэхигъэгъуагъэу
Iофтхьабзэр.

Шапхъэхэм адиштэу

А. Балабась

2023-рэ илъэсым ибжыхъэ
дзэ дэщыгъо ыкIэм
фэкIуагъ. Пшъэрылэгъу къафагъэу-
цугъэр зэрагъэцэкIагъэм, джащ
фэдэу Къыблэ дзэ шъолырым
илэпчIэгъэнэ шхончэо часть зэзэ-
гъыныгъэ шыкIэм тетэу дзэ къу-
лыкъур щызыхьыштхэм яугъоин
зэрэлагъэкуатэрэм афэгъэхыгъэ
пэшIорыгъэщ зэфэхьысыжхэр
къышIыгъэх къалэгъу Мыекьюапэ идзэ
комиссарэу А. Сантасовым.
Бжыхъэ дзэ дэщыгъор шапхъэхэм

адиштэу зэрэрекIокIыгъэр,
пшъэрылэгъу къафагъэуцугъэр
шIокI имылэгъу зэрагъэцэкIагъэр
дзэ комиссарым пэублэм
къыIуагъ.

— *ТикIалэхэм янахьыбэм*
Къыблэ дзэ шъолырым
ичастхэм, Мыекьюапэ дзэ
гарнизоным къулыкъур аща-
хы. Къыблэ дзэ шъолырым
и Командующэ иунашъокIэ
УФ-м идзэ къулыкъу хахъэхэрэ
лъэсыдзэхэм, ошъогу десан-
тыдзэхэм, стратегическэ
мэхъанэ зилэ ракетэ дзэхэм
тэгъаIох. Урысыем икъалэхэм
къулыкъур ащахьынэу фаеу
бэмэ зыкытфагъэзагъ ыкIи
шхъадж ишIоигъоныгъэ
къыдэтлыгъагъ, — *еIо*

А. Сантасовым. — Бжыхъэ дзэ дэщы-
гъор зэрифэшIуашэу редгъэкIокIыгъ. Ащ
фэгъэзэгъэу къулыкъухэм зэкIэми ялэ
зэхэлэгъу Iофтхьабзэр, шIуагъэ къэзы-
тышт къэгъэлэпгъонхэм такыфэкIуагъ.
Тикъэралыгъо ищынэгъончъагъэ гъэ-
пытэгъэнымкIэ ащ мэхъанэшхо иI, —
къыIуагъ А. Сантасовым.

Бжыхъэ дзэ дэщыгъом къыхиубитэу
нэбгыри 100 фэдиз Мыекьюапэ икIхи
къулыкъум кIуагъэх. Ахэм ащыщ зы
кIалэ къалэгъу Санкт-Петербург инаучнэ
ротэ хэфагъ. Къулыкъур плэлэ гъэнэ-

фагъэкIэ зыфызэкIахыгъэхэм япчъагъэ
мы илъэсым хэпшыкIэгъу хэхъагъ. Мые-
кьюапэкIэ мыгъэ а пчъагъэр 85-рэ
фэдиз, блэкIыгъэ илъэсхэм нэбгырэ 35
— 40-рэ хуэщыгъ. Ащ лъапсэ фэхъу-
гъэр аныбжыкIэ къулыкъур зыхьынэу
къызтефэхэрэм апшэрэ гъэсэнэгъэ
зызэрагъэгъотырэ нэуж магистратурэм,
аспирантурэм зэрачIэхъажыгъэхэр ары.

— *Административнэ хэбзэукъоны-*
гъэхэмкIэ Кодексым зэхъокIыныгъэхэр
зыфашIыгъэхэм къыщыублагъэу къулы-
къум зыщызыдзыехэрэм япчъагъэ
хэпшыкIэгъу нахь макIэ хуэгъэ, — *къе-*
Iуатэ А. Сантасовым. — Ащ лъапсэ
имылэгъу щытэп. Джи зэхъокIыныгъэм
къызэригъэнафэрэмкIэ, повесткэ зэра-
тыгъэу военкоматым къемыкIуалэхэрэм
ыкIи къулыкъум зыщызыдзыехэрэм
тазырэгъу сомэ мин 30 арагъэты, ащ
нэмыкIэгъу медицинэ комиссиер зымы-
кIугъэхэм сомэ мин 25-рэ атыралъхъэ.
Ащ нэмыкIэгъу къулыкъум зыщызыдзые-
хэу военкоматым къемыкIоллагъэхэм
нахь пхъашэу альыхъунхэм фэшI Мые-
кьюапэ къалэ администрациер, Урысыем
хэгъэгъу Iофтхьабзэр и Министерствэ
иотделэгъу Мыекьюапэ щылэ къыхадгъэ-
лажыгъэхэзэ лъыхъун Iофтхьабзэхэр
ретэгъэкIокIых. Дзэ комиссариатым
къемыкIуалэхэу зызыгъэблыщыгъэ
нэбгыри 110-м ехъумэ ащыщэу 70-р
къетцэллагъ.

Джащ фэдэу А. Сантасовым къы-
зэриIуагъэмкIэ, зэзэгъыныгъэ шыкIэм
тетэу хэушхъафыкIыгъэ дзэ опера-
цием къулыкъур щызыхьыштхэм якы-
хэхын лъагъэкуатэ. Мыхэм ахъщэ
тынэу аратырэ зэхъокIыныгъэ фэ-
хъугъэп. УФ-м зыкыахъумажынымыкIэ
и Министерствэ сомэ мини 195-рэ,
шъолырымкIэ — сомэ мин 200, му-
ниципальнэ тыныр — сомэ мини 105-
рэ. ЗэкIэмкIэ зэхэтэу зэтыгъо ахъщэр
сомэ мин 500 мэхъу. Ащ нэмыкIэгъу
ахэм фэгъэкIотэныгъэхэр ялэх. Зэо
зэпэуцужыгъэм ахэлэжыгъэхэу удосто-
верение зилэхэм, къэралыгъо тын
лъаплэхэр къызэратыгъэхэм чIыгу Iахь
къалахынымыкIэ фитыныгъэ яI. Хэу-
шхъафыкIыгъэ дзэ операцием хэ-
лажыгъэхэрэм якIалэхэр гурыт ыкIи
апшэрэ гъэсэнэгъэ зэрагъэгъотын-
хэмкIэ зэнэкъокъум хэмылажыгъэхэу
еджаплэхэм ачIэхъанхэ альэкIышт.

АныбжыкIэ къулыкъур зыхьынэу
къызтефэхэрэм ымакIэгъу къахэкIых
зэзэгъыныгъэ шыкIэм тетэу дзэм
кIохэрэр. Ащ нэмыкIэгъу бзэджэшIэгъэ
мыин зезыхъагъэу хьапс зытелыгъэ-
хэми зэзэгъыныгъэ шыкIэм диштэу
къулыкъур ахын альэкIышт.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр
КИАРЭ Фатим.

Тыгъэгъазэм и 18-р — граждан Иофхэм языхт тхыгъэнымкIэ кьулыкьухэм
яИофышIэхэм я Маф

ГушIуагъоми кьиньыгъоми яшыхъатых

«ЗАГС» зыфилорэ хьарыфхэм кьарыкырэр зэкIэми зэлъашIэ, ахэм ямэхъанэ куу, граждан Иофхэм языхт тхыгъэным мы кьулыкьур фэгъзагъ. Ащ иофышIэхэр мафэ кьэс гушIогъо ыкIи гухэкI хьугъэ-шIагъэхэм арехьылэх.

Цыфыр апэрэу дунаим кьызытехъуагъэм кьыщегъэжъагъэу ащ ехыжыфэ нэс анахь мэхъанэ зилэ тхылъхэр ЗАГС-м кьаретых. Мыщ иофышIэхэм ямэфэки ипэгъокIэу Кошхъэблэ районим граждан Иофхэм языхт тхыгъэнымкIэ иотдел ипашэу Байкьулэ Нэфсэт гушыIэгъу тыфэхъугъ.

— Нэфсэт, граждан Иофхэм языхт тхыгъэнымкIэ район отделым итарихъ гогу кьыщегъэжъэр ыкIи анахь пшъэрыл шъхъалэу илэхэмкIэ тизэдэгъу-щылэгъу едгъажъэ тшIоигъуагъ.

— Тихъарзынэщ 1943-рэ илъэсым кьыщегъэжъэ. Тихъэралыгъо щыпсэурэ цыфхэм лIэшIэгъу пчъагъэхэм кьарыкIуагъэм ЗАГС-м иофышIэхэр ишыхъатых. Цыфыр кьызырэхъугъэр кьэзыушыхъатырэр, унагъо ышIэнэу зэрэригъэжъагъэр, сабий кьызырэфэхъугъэр, нэмыкIэу ищылэныгъэ чIыплэ ин щызыубытырэ тхыгъэхэр зыщигъотыхэрэр мы кьулыкьур ары. Мыщ Иоф щыпшIэныр мэфэки зэпытэу бэмэ кьащэхъу. Ау ар нэмыкI шьыпкъ, тилофшIэн екIоллэкIэ гъэнэфагъэ, пшъэдэкижъ ин фыуилэу укьекIоллэн фае. Ащ дакIоу хэбзэгъэу-цугъэхэм хэшIыкI афыуилэнэу, гулытэ чан пхэлъынэу щыт. ЗыщыщыкIагъэм юристых, артистых, психологых. Анахь пшъэрыл шъхъалэхэр законом дшIтэу граждан Иофхэм языхт тхыгъэным, цыфхэм яфитыныгъэхэр ыкIи яшIоигъо-ныгъэхэр кьэтыухъумэнхэр ары.

— ИофшIэнэу бгъэцакIэрэм гухахъо хэогъуата?

— ИофшIэныр 1995-рэ илъэсым езгъэжъагъ, 2003-рэ илъэсым кьыщегъэжъагъэу отделым сырипаш. Мы сэнэхъатыр шIу сэгъэжъагъугъэр, сыфэзыщагъэр сапэкIэ ащ ипашэщыгъэу Кобл Иннэ ары. СилофшIэн лъэшэу гухахъо хэсэгъуатэ, цыфхэм Иоф адэсшIэныр, гу-

щылэгъу сафэхъуныр сиклас. Джащ фэдэу ныбжыкIэхэр зэгостхэнхэри сыгу рехъы. Сэщ нэмыкIэу специалист шъхъалэу Цэй Шамсэт мыщ Иоф щешIэ. Ащи ипшъэрылхэр зэрэфэлъэкIэу егъэцакIэх.

Щылэныгъэм зэкIэ кьыщыздэхъугъэу сэлъытэ, силофшIэнкIи, сиунагъокIи. Сабыишмэ сырян, пхъорэльф-кьорэльфитмэ сырянэжъ.

— Нэфсэт, мы икIырэ илъэсым сабыеу кьэхъугъэ пчъагъэм шъуигъэ-гушIуагъа?

— Мэзэ 11-м кьыкIоцI Кошхъэблэ районим кIэлэцIыкIу 84-рэ кьыщыхъугъ. Ахэм цIэ гъэшIэгъонхэр афаусых: кIэлэхэм — Али, Алихан, Мухъамэд, Ансар, Биназ; пшъашъэхэм — Анастасия, Зара, Милана, Ясмина, Азалия, Медина, Таймийа, Хава.

— Джы кьэзэрэщэхэрэм ягугъу кьэпшыгъэмэ дэгъугъэ. Мары илъэс 28-м кьыкIоцI мыщ Иоф щыпшIагъ. Анахь угу кьинагъэу зэгостхэгъэхэм ащыщ кьыхэбгъэщына?

— Кошхъэблэ районим граждан Иофхэм языхт тхыгъэнымкIэ иотдел мэзэ

11-м кьыкIоцI унэгъо 64-рэ щызэгостхэгъ. Илъэс пчъагъэу мыщ Иоф зыщышIэрэм кьыкIоцI бэмэ сарихъылIагъ, зэкIэри ащ фэдэ мафэм нэгъушIох, дахэх, кIэракIэх.

Сыгу кьинагъэу унэгъуитIу зэгостхэгъ. Зыр — таджикых, ныбжыкIэхэм ялэпкъ шъуашэхэр ащыгъэхэу кьекIолла-гъэх ыкIи яшэн-хабзэхэмкIэ щызекула-гъэх. Адрэхэр — аныбжъ хэктоагъэу кьэзэрэгъотыжыгъэх. Нысэм иапэрэ шIульэгъугъэр нэжъ-лужъхэр зыщыгъэхэрэ унэм чIэсэу кьыщигъотыжыгъ. Хульфыгъэу сымаджэу, Iэпылэгъу зыщыкIагъэр ЗАГС-м кьырищIэлэн ылъэкIыгъ. Ахэм язэфыщытыкIэ гум нэсэу зэхэошIэ.

— Кьэзэрэщэхэрэм уахаплъэмэ аныбжыкIэ сьд фэдэхэ?

— Анахь ныбжыкIэу дакIохэрэм илъэс 18 — 19, нахь хэктоагъэхэм 68 — 69-рэ аныбжъ.

— Нэфсэт, адэ сьд фэдэ лъэхъаныр ара нахьыбэу кьызызэрэщэхэрэр?

— НахьыбэрэмкIэ бэдзэогъу, шь-шъхъэу ыкIи Iоныгъо мазэхэр ары кьы-хахыхэрэр. Ом изытет мы лъэхъанхэм зэрэфабэм нахь дехъыхых.

— КьэзэрэщэнхэмкIэ пэрыохъу горэхэр кьэуцунхэ ылъэкIышта? Зы-ныбжъ имыкьугъэхэм сыда ашIэн фаер?

— Пэрыохъу закьоу кьэуцун ылъэкIы-щтыр УФ-м ихэбзэгъэуцугъэ кьыдыхэ-лътэгъэ документхэр икьоу кьызыра-мыхъылэхэкIэ ары нылэп. Ау зыныбжъ имыкьугъэхэм яИоф шъхъафы, ежъ яшIоигъоныгъэу закьо епхыгъэу ахэр зекIонхэ алъэкIыштэп. Ушъхъагъу гъэнэ-фагъэхэм ялътыгъэу, кIо нахьыбэрэм-кIэ бзылфыгъэр сабий ежъ зыхъукIэ, илъэс 16 хъугъэу, ау илъэс 18-м нэмы-сыгъэмэ, алыплэрэ кьулыкьухэм Иофыгъор зэрифэшъуашэу зэшIуахын фае. Зэрэлъэрымыхъэр кьэзыушыхъа-тырэ тхылъыр ыкIи ны-тыхэр кьызырэгъэ-гъыхэрэр ищыкIагъ.

— ДэкIыгъо зэгостхэнхэм ягугъу кьэтшIымэ, ахэм сыда ямэхъанэр?

— Граждан Иоф кьэралыгъо учре-ждением щатхын фае, нэмыкIэу ащ кIуачIэ илэп. Шьыпкъэ, аужырэ уахътэм дэкIыгъо зэгостхэныр кьахъагъ. Ар ыпкIэ зыхэлъ фэлэ-фашIэу жэбзэ дахэ зыуль цыфхэм рагъэклокIы. Ау сьдэу хъугъэми, джэгум ыпэкIэ е ыужыкIэ ныбжыкIэхэм язэфыщытыкIэ ЗАГС-м щарагъэтхы.

ЗАГС-м иофышIэ дэкIыгъо зэгостхэн зышIырэр цыфыр сымаджэу зекIон ымылъэкIымэ е хъапсым чIэсымэ ары.

— ХэткIи шъэфэп зэшъхъэгъусэхэр зэрэзэхэкIыжъхэрэри. А лъэныкъом-кIэ сыда кьэпIон лъэкIыщтыр?

— ГухэкI нахь мышIэми, ащкIэ пчъа-гъэхэм уагъэрэзэнэу щытэп. Зигугъу кьэтшIыгъэ пIалъэм кьыкIоцI унэгъуи 124-рэ зэхэкIыжыгъэх. Ахэм ахэтых илъэс 20-м ехъурэ зэкIыгъугъэхэр, илъэ-си 5-рэ унагъо зилэгъэхэр ыкIи илъэсрэ зэхэмысыгъэхэри. Ушъхъагъур зэфэшъ-хъаф, нахьыбэрэмкIэ щылэныгъэм кьы-дихъырэ кьыныгъохэр ныбжыкIэхэм ащэлэнхэу еуцуалэхэрэп.

— Нэфсэт, о узэрэплъырымкIэ, унэгъо пытэ бгъэпсыным сыда ылап-сэр?

— Унэгъо пытэ бгъэпсыныр кьыщегъэжъэрэр шIульэгъуныгъэр, зэгурыланыгъэр, узэдэлэжыныр, узэфэгумэкIыжыныр ары. Зэшъхъэгъусэхэм лътэныгъэрэ зэгурыланыгъэрэ азыфагу илъэу, зэфа-гъэгъужъ зыхъукIэ, кьафэлсынкIэщт унэгъошIэныр.

Унагъоным сабыибэ арысыныр, ны-тыхэм пшъэдэкижъэу ахьырым зыкье-гъэлэтыгъэным фэлорышIэрэ кьэралыгъо политикэм Адыгеим дырегъаштэ. Унагъор ары цыфыр насыпшIо зыщыхъурэр. Арышъ, унагъом иинститут мэхъанэшхо иI. Мыр гъэпытэгъэнымкIэ тиотдел Иоф-тхъэбзэ зэфэшъхъафхэр зэхэщэх. Уна-гъом, шIульэгъум ыкIи шьыпкъагъэм я Мафэ хэтэгъэунафыкIы, илъэсыбэ зэдэ-псэгъэу зэшъхъэгъусэхэр, зыныбжъ хэктоагъэхэр, ныхэр, сабийхэр тэгъашIох.

— МэфэкимыкIэ уилофшIэгъухэм гушыIэ фабэхэмкIэ зафэбгъазэ пшIо-игъомэ...

— Тисэнэхъат епхыгъэ мэфэкиым дакIоу, илъэсыкIэри кьэблагъэ. Ари гушIуагъо зыхэлъэу, унэгъо мэфэкиэу алытэшъ, псауныгъэрэ насыпрэ кьабэ-кIэу щылэнхэу сафэлъало. Унэгъо пытэхэр нахьыбэу терэлэх!

ИШЪЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр Кошхъэблэ районим и ЗАГС

Тэхьутэмыкье районыр загъэпсыгъэр илэси 100 зэрэхьурэм ипэгъоклэу

Ыныбжъ лэшлэгъум еклолагъ

**«Тятэжмэ анэмэ шыуаклаплъ,
Бэ дэдэ ахэм калотэн —
Лэшлэгъумэ ятарихъ ахэлъ,
Шэныгъэу ялэр — Тхэм
итын».**

Наталья ДИКУШИНА

мэханэ ялагэкӀэ энэгугъо, ныбжыкӀэхэр кӀэзэрэщӀагъэх. Типографиие лофым унагъом ышхъэ ищыӀэныгъэ ызыщанэ фигъэхыгъ.

Лели типографием илӀэсипшӀ пчӀагъэрэ лоф чишлагъ. ЛӀэжӀаплӀэу сомэ 45-рэ нылӀп кыратыщтыгъэр. Ау мӀфӀэкӀ мафӀэхэм премиеу сомипшӀ кытырагъахъоштыгъэти, унагъомкӀэ хӀкыплӀэ афӀхъуцтыгъ, ыгъэгъушӀоштыгъэх. Типографием ушылӀэжъныр псынклагъеп, псауныгъэм зэрарышхо кыфихыштыгъ. Ар кыдильти, ЛелӀ кӀэлӀцыкӀу ыгъыплӀэм кӀэлӀ ыгъэу лухажыгъагъ, ащ ыуж гыклакӀоу сымӀэджӀыщым цылӀэжъагъ.

ИлӀэс 90-м ехъу кӀэзыгъэшлагъэхэр бӀгъашӀэхуэ пльӀтӀнхӀ пльӀэкӀышт. ПсӀэупӀэ пӀпчъ ахэр ащызырызых. Ау мэханэ зилӀэр кӀэбгъэшлагъэр арӀп, кызэрэбгъэшлагъэр ары нахъ. НепӀэ тыккызытегушчы-лӀшт бзылӀфыгъэр ахэм ащыщ.

Я XX-рэ лӀэшлэгъум ия 20 — 30-рэ илӀэсхэм сабыибӀэ уилӀэныр гъэшлӀгъоныгъеп. Ары, бӀэ кӀэхъуштыгъэр, ау зӀклӀэри псаоу кӀанӀцтыгъэхеп, бӀэ ашӀолӀажыштыгъэр. АклӀэгъу ИбрахымӀэрэ ДолӀэтхӀанрӀэ яунагъуи ахэм афӀдагъ. ПшӀэ-шӀипплӀырӀэ зы шӀэожъыерӀэ ахэм кӀафӀэхъугъ, ау шӀэожъые закӀор сымӀаджӀэ хъуи, игъонӀемысӀэу дунаир ыхъожыгъ. АдрӀэхэр зӀклӀэ, Тхэм ишыкуркӀэ, кӀэхъугъэх ыкӀи цыӀэныгъэм ячӀыплӀэхэр шаубытыгъэх. МуслӀымӀэтӀэу мы мафӀэхэм зыныбжъ илӀэс 97-рэ хъугъэр а пшӀэ-шӀэжъыехэм ащыщыгъ. ЛӀэшлэгъум ар кӀеколӀагъ.

МуслӀымӀэт цыфмӀэ зӀрашӀэрэр, зӀреджӀэхэр Лель. 1926-рэ илӀэсым кӀэхъугъ, классит зӀклӀэмкӀи кыуыгъэр. ЯнӀэ колхоз шӀофым цылажӀэщтыгъ, ятӀэ кум исӀэу цыфмӀэ ящыклагъэр зӀклӀэ аригъӀэуалӀэщтыгъ: псыр, чылапхӀэхэр, лӀмӀэ-псымӀэхэр. ЛелӀэ анахыжъӀэу шытыгъэти, нахыкӀлӀэхэм апылтыгъ. ШыӀэкӀлӀэ гъэшлӀгъони а лӀэжъаным ялагъеп. Тыжъыр зӀпсаум, унӀэ зӀтегъӀпсыхыгъэм чӀэсыгъэх, ящыклагъэр зӀклӀэ ялӀэджыгъ. Ау охътакӀэу кӀэклауагъэм дырагъаштӀэз, ащ илӀэр зӀклӀэ тырахыгъагъ: унӀэр, нӀмыкӀ псӀэуалӀэхэр, былымхӀэр. ИбрахымӀэ ышӀитӀу дащыхи, Темырым ащӀэгъагъэх, ащ ахэр кыкӀыжыгъэхеп.

Ащ фӀэдэ унагъохэм кырыхъуыгъгъэ сабыйхэм зацагъэзыештыгъ, нӀмыплӀ арахыштыгъ. Ахэм адӀэлӀылӀэрэмӀэ шӀу зӀрарамыгъахыштыгъэм ар кыыхӀкӀыштыгъ. ЕджаплӀэми кын шӀалӀэгъуштыгъ.

ЛелӀэ кӀоджӀэ типографием лоф чишӀлӀэ-нӀу лухагъ. Типографиие лофым хӀшыкӀ фызилӀэгъэ кӀэлӀэ ныбжыкӀлӀэу Тыгъужъ МахъмудӀэ ащ ыналӀэ кытетынӀэу ыпшӀэ рилӀхажыгъагъ. Производствэм хӀшыкӀышхо фызилӀэ хъугъгъэ кӀалӀэм печатник кызӀрыкӀоу лофшӀлӀэныр ригъӀэжъагъагъ, игуетыныгъэ кыыхӀкӀлӀэу яхӀанӀэрэ разряд зӀлӀэ наладчикым нӀсыгъагъ. МахъмудӀэ лофшӀлӀэным фигъӀэсӀэрэ пшӀэ-шӀэжъыер ыгу зӀрӀрихыгъгъэр кыыхӀэщыштыгъ. ИлӀэс 30 нахъ зымыныбжыгъгъэ МахъмудӀэ зӀуитӀу зӀринӀкӀыгъахӀэу шытыгъ — финскӀэмрӀэ ХӀгъӀэгъу зӀошхомрӀэ. ЛелӀэкӀлӀэ ар лӀыхъужыгъ. Тыгъужъ МахъмудӀэ 1946-рэ илӀэсым ыкӀлӀэхэм адӀэжъ нылӀп заом кызыкӀыжыгъагъэр. Ыбгъэ бгъӀэхӀлӀхӀабӀэ хӀлӀыгъ. Ахэм зӀклӀэми

ЗӀлӀхъӀэгъусӀэм пшӀэшӀытӀу — НӀфсӀэт-рӀэ РазиетрӀэ кӀафӀэхъугъ. НӀэ шӀуцӀлӀэхуэ, кӀабзӀэхуэ, гъӀклӀэрӀклӀэгъэ зӀпытхӀэу ахӀэр апӀэ кӀэлӀцыкӀу ыгъыплӀэм янӀэ игъусӀэхуэ кӀоштыгъэх, нӀужым еджаплӀэм чӀлӀхыгъэх.

Лели Махъмуди япшӀашӀэмӀэ шӀу апӀэ-гъуштыгъэх. ЗышӀхъамысыжъӀэу зи ХӀгъӀэгъу кӀэзыгъӀэгъунӀэгъэ тым пшӀэшӀэжъы-ехӀэр рыпагӀэщтыгъэх. Теклоныгъэм и МафӀэ зыщыхагъӀэу нӀфыкӀырӀэм ащ готхӀэу урамым кырыкӀонхӀэр якӀлӀсагъ. Ау на-сыпыри загъорӀэ зӀлӀпӀэу. ГухӀэкӀ нахъ мышлӀэми, МахъмудӀэ 1992-рэ илӀэсым идунӀай ыхъожыгъ.

ПшӀэшӀэжъыехэм янӀэ кыпахыгъэ шӀнхӀэм ащыщ кӀэбзӀэныгъэр, хызмӀэт зехъаныр. ЗӀрӀчылӀэу дӀэгъукӀлӀэ ахэм ягъугъу ашӀыштыгъэ, кӀащытхъуштыгъэх. ЕжъхӀэри цыфхэм яхъяркӀи якынкӀи ягъусагъэх.

ЕджаплӀэ ужым НӀфсӀэт паспортхӀэр кызыщатырӀэ кӀулыкӀушӀаплӀэм лухагъ. Ащ нӀлуасӀэ щыфӀэхъугъ нӀужым Тыгъужъ унагъом махъульӀэ фӀэхъугъэ БӀшкӀэкӀо НухъӀэ. 1977-рэ илӀэсым ахӀэр кӀэзӀрӀэ-щӀагъэх, а лӀэжъаным хабзӀэ хъугъгъэ комсомольскӀэ джӀэгъу ашыгъагъ.

ИнӀэм ипоселковӀэ Совет хӀэхъӀэрэ дӀэ-учет кӀулыкӀкӀым ипӀащӀэу НӀфсӀэт агъӀэнӀфӀэгъагъ, ащ ибухгалтерии щылажӀэщтыгъ. НӀужым ешъуагъэхэр зыпкӀэ зыщырагъӀэуцожъхӀэрэм (вытрезвителем) лоф чишлагъ. А лофхэм кӀаклӀэпкӀоу

НӀфсӀэт лоф кызырӀемыкӀом фагъэзагъ — пшӀэдӀкӀыжъ зыщарагъӀэхъырӀэ колони-еу ИК-1-м агъӀэклауагъ. Ащ инспектор ухъумакоу кӀулыкӀур ыхыӀнӀэу щыригъа-жыи, уголовнӀэ-гъӀэцӀклӀэко инспекцием ипӀэщӀэ лӀнатӀлӀэм нӀсыгъ.

БӀшкӀэкӀомӀэ сабыитӀу кӀафӀэхъугъ, ахӀэри ны-тыхэм ягъогу тӀехъагъэх. Рустам Краснодар дӀэт милицейскӀэ академиер кыуыгъ, Тэхъутэмыкье РОВД-м кӀу-лыкӀур щихыгъ. Ащ ыуж янӀэ-ятӀэхэр зыщылӀэжъэхӀэр колони-еу ИК-1-м ари лухажыгъ, ащ илӀэс 20-рӀэ лоф чишлагъ, джырӀэ уахътӀэм пенси-ем цыӀ. ИшӀхъӀэгъу-сӀэу МаринӀэрӀэ ежъыррӀэ кӀэлӀитӀу апӀу: БатыррӀэ ТемиррӀэ, апӀэрэм илӀэсибгъу, ятӀонӀэрэм илӀэсик аныбжъ.

ЯпшӀашӀӀэу ФатимӀэ ПшызӀэ кӀэралыгъо университетым юридическӀэ факультет кыуыгъ. ФатимӀэ унагъо ихъагъ, илӀфы-гъэхуэ ТамерланрӀэ КамиллӀэрӀэ епӀух.

НухъӀэ ишӀхъӀэгъусӀэ кызыхыщыгъэ унагъоу хъульфыгъэ зӀрымысыжыгъгъэм ренӀэу дӀэлӀылӀэщтыгъэ ау, гухӀэкӀ нахъ мышлӀэми, ковидым ар лӀэкӀлӀыгъеп,

идунай игъонӀемысӀэу ыхъожыгъ.

ТыгъужмӀэ япшӀэшӀэ нахыкӀлӀэу РозӀэ зӀлӀашӀлӀэр адвокат хъугъ. АпӀэрӀэ уахъ-тӀэм бзӀэхэм язӀэгъӀшӀлӀн ищыӀэныгъэ рипхын пшӀэшӀэжъыем игухӀлӀыгъ, ау народнӀэ хыкумым секретарӀэу зыщӀэ-лажӀэм ыуж юриспруденциер кыыхыгъ. Джы мары илӀэс 40 хъугъэу «Ваша честь» ыӀозз ипсалӀэ хыкумым кышы-регъажӀэ. Районым иадвокатхэм якол-легие ипӀащӀэу РозӀэ лажӀэзӀэ, илофшӀлӀэгъу-бӀэ зыдигъэсагъ, Тэхъутэмыкье район хыкумым иуигъӀэхыгъэх. Ежъыри анахъ зызыфагъӀэзӀэр адвокатхэм ащыщ. 2009-рэ илӀэсым кышыублагъӀэу иунӀэ очыл кабинет егъӀэлажӀэ. Щытхъу пылӀэу илоф зӀригъӀэцӀклӀэрэм фӀэшӀ КъыблӀэ федераль-нӀэ шӀолӀырым иадвокатскӀэ палатӀэм я Ассоциацие имедальер гъогогу пчӀа-гъэрӀэ кыфагъӀэшӀошагъэх.

НанӀэ ыкӀи нӀнӀэжъӀэу хъугъэ ЛелӀэ пхъорӀэлӀфхӀэми хъӀаӀлӀэхэми ренӀэу агъӀэ-гушӀо, дахӀэу апӀэгъокӀы, егъашӀо. ХабзӀэр, пшӀашӀэмӀэ ямыӀоажыгъгъэми, ашӀлӀэ, ау хъӀаӀлӀэр ланӀэм пагъӀтысхӀанӀэу, мыхъа-мелыр пагъохынӀэу агу кӀегъӀкӀыжъ зӀпыт. Ежъыр зыфӀесакыжы, бӀащӀэ ышхырӀэп, игырыгъоу зӀгъӀпсӀэфы. Ыныбжъ емылӀы-тыгъӀэу, ишӀлӀэжы дӀэп, зыхӀэр дӀэгъу дӀэдӀэу ыгу кӀэкӀыжы, цыгъупшӀэхӀэрри кы-хӀэкӀы. БӀэмышӀлӀэу икӀорӀэлӀф фӀэгъӀхы-гъэ кӀэбар гъэшлӀгъонӀэу ыгу кӀэкӀыжы-гъэр ащ кыӀотагъ.

КызырӀэчӀэщыжыгъгъэмкӀэ, ятӀэ ыш ХъаджмосӀэу Темырым агъӀошӀыгъагъэм лагерым лофшӀакоу лутыгъэ бзылӀфыгъэм гъусӀэ фӀэхъуагъ, кӀалӀэу Стасик кӀафӀэхъу-гъагъ. ОхътабӀэ темышӀлӀэу кӀалӀэр ибӀэу кӀэнагъ ыкӀи сабыйхӀэр зыщӀаыгъ унӀэм ратыгъ. КӀэлӀцыкӀлӀэм игукъӀкӀ ары мыхъу-гъэмӀэ, АклӀэгъумӀэ а сабыим икӀэбар егъашӀи ашӀлӀэнып. ЯтӀэ фӀэгъӀхыгъгъэ кӀэбар горӀэ пӀащӀэм идокументмӀэ ахӀэл-мӀэ ылуи зыкӀлӀупчӀлӀэм, ХъаджмосӀэ АдыгӀэ автоном хӀкум ит кӀуаджӀэу Тэхъутэмы-кӀуае (а лӀэжъаным ОктябрскӀэкӀлӀэ еджӀэ-щтыгъгъэх) зӀрӀэщыщыр кӀэзыушхыбатырӀэ тхӀапӀэр кыратыгъ. Джашыгъум ятӀэ илахыплӀмӀэ ащыщ зымышлӀэрӀэ шӀэожъыем, Ванька Жуковым фӀэдӀэу (на деревню дедушке), «кӀуаджӀэу ТэхъутэмыкӀуаи, АклӀэгъумӀэ ащыщ горӀэм фӀэкло» тыритхи, письмӀэр кӀафигъӀэхыгъ. ПисьмӀэр кӀа-лукӀагъ. Стасик ятӀэшым икӀалӀэу РӀэмзӀзанӀэ письмӀэр ратыгъ.

АклӀэгъухэм янахыжъхӀэр зӀхӀэгъушӀлӀэжъ-хи, РӀэмзӀзанӀэ кӀалӀэм лӀагъӀэклауагъ. БӀэ темышӀлӀэу ащ Стасик кызыдӀцӀэжыи кӀэ-кӀожыгъ. Стасик АклӀэгъу Зульфия Ла-лӀыхъу ыпхъум иунагъо щӀаплӀугъ. Ар летчик хъугъэ, Казахстан цыӀлӀэ кӀалӀэу Чимкент джырӀэ уахътӀэм щӀӀэпсӀэу.

ТыгъужӀэ унагъом иныбджӀэгъушӀу РозӀэ ыгъӀлӀӀӀэрӀэ Вера Осиповар. Ар уна-гъом ащыщ шыпкӀэм фӀэдӀэу хъугъэ, Ты-гъужӀэ ЛелӀэрӀэ МахъмудӀэрӀэ япшӀашӀӀэкӀлӀэ зӀдӀагъӀэхуэ пльӀтӀэми хъушт.

— ЛелӀэ цыфыгъӀэхуэ хӀлӀэ, цыкӀлужы-еми, зӀклӀэми лӀаплӀ арищӀкӀышӀунаӀэу кысӀцӀэхуэ. Ащ ицыфышӀлӀугъэрӀэ игукӀлӀ-гъурӀэ сӀэ ренӀэу сищысӀэтэхыплӀэх, — кӀе-луатӀэ ВерӀэ Павел ыпхъум, — ащ ихъӀлӀэ-лыгъэ гъунӀэ илӀп. ЗыгорӀэ иунӀэ ихъагъӀэу зи римыгъӀэхуэ, шӀухафтын горӀэ ри-мытӀэу ригъӀкӀыжышӀтӀп. ИпшӀашӀӀэхӀэри ащ тешыкӀыгъэх. АхӀэри кыпплӀэгъокӀы-щтых, уахъӀкӀлӀэшт. СӀэ анахъӀэу сӀлӀэрӀэр Роз ары, лоф дӀэсӀлӀэ. Ащ районым ащыщ цыфыбӀэ кӀеуалӀлӀэш, хӀэти лӀэпылӀэгъу фӀэхъун елӀэкӀы.

Махъмуд пӀоныш, нахъ цыфышӀлӀу щымылагъӀэу кысӀцӀэхуэ. МафӀэ горӀэм имӀфӀэкӀлӀэ мафӀэкӀлӀэ сифӀэгъушӀонӀэу сыккы-зӀклӀом, ежъ ыцӀлӀэрӀэ ятӀэу МыхъамтӀалӀэ ыцӀлӀэрӀэ кызырӀэсӀошӀугъэхӀэр ыгъӀлӀлӀэгъо-гъагъ. «ЕплӀ ащ сятӀэ ыцӀлӀэ дӀэгъоу кы-зӀрилӀорӀэр, зыми ар фӀэгъӀхъурӀэп, афе-рым, сипшӀашӀ!» ылогъагъ. БӀэрӀэ ащ ыуж тышхыжыгъагъ.

«Анахъ шӀэн дӀэгъоу тхӀлӀыр зӀклӀэ тӀянӀэ кытхылӀхъагъ, — кӀелуатӀэ НӀфсӀэт, — ыгу ифӀэбагъӀэ кытлӀыгъӀлӀэсыгъ. ЧӀэщырӀэ мычъыеу тифӀлӀо-фашӀлӀэхӀэр ыгъӀэцӀаӀлӀэ-щтыгъ. ДжырӀэ нӀс кыддӀэхъурӀэмӀэ агъӀэ-гушӀо, зыгорӀэ зымыхъурӀэм кӀэнӀшхъӀэи. Ащ нахышӀлӀур кӀылӀэжыгъгъ».

— ТыгъужӀэхӀэр гушӀылӀэгъу пшӀынхӀэр, урягъунӀэгъуныр гуапӀэ, — кӀелуатӀэ ХъатӀэ-гъу Асе, — МахъмудӀэ хызмӀэтыр чанӀэу зӀригъӀэзафӀэщтыгъ. ЛелӀэ нӀгъушӀоу мыхъа-мелыр кыппегъохы зӀпыт. ЗӀгъунӀэгъу-хӀэмкӀлӀэ ренӀэу тызӀделӀэжъӀэ кӀэтхыгъ. БӀэрӀэ сакӀырӀэплӀыш, ным ипшӀашӀӀэхӀэр зӀрӀэфышӀтхӀэр щысӀэу хӀэти кыфӀрӀпхымы хъушт, джары жыгъо тхӀагъор, жыгъо насыпир!

МӀэшӀлахъ, нанӀэ Лел! Тхэм упсаоу, урӀэхъатӀэу уныбжъ лӀэшлӀэгъум нерӀэгъӀс! Наталья Дикущинау зигушӀылӀэхэмкӀэ ситхыгъэ кӀэзгъӀэжъагъӀэхэмкӀэ сыухыжы сшӀоигъу:

**«Тятэжмэ анэмэ шыуаклаплъ,
ХымӀэ шыумышӀых, шыуадӀпсӀэу.
ГушӀылӀэ дахи апӀэжъугъох,
АфӀшӀушӀ шӀульӀэгъур, шыушӀхъа-
мысӀэу».**

АКӀГЪУ Разиет.

ТэхъутэмыкӀуаи.

Кушъхъэфэчъэ спортыр

Типшъашъэ ящэнэрэ хъугъэ

Кушъхъэфэчъэ спортымкIэ дунэе ыкIи Урысые зэнэкъокъухэр Адыгеим щыкIуагъэх. Къэралыгъом ишъолъыр 15-мэ ыкIи Белоруссием къарыкIыгъэ спортсменхэр республикэм икIэлэ шъхъа-лэ ихъэкIагъэх.

Юфтхъабзэм хэлажъэхэрэм шүфэс гушъыгъэхэмкIэ закыфигъэзагъ Адыгеим кушъхъэфэчъэ спортымкIэ и Федерацияе ипрезидентэу Анатолий Лелюк.

МаунтинбайкымкIэ Урысые и хэшыпыкIыгъэ командэ итренер шъхъалэу Николай Крутиным кызыериуагъэмкIэ кушъхъэфэчъэ спортымкIэ дунэе ыкIи Урысые мэхъанэ зилэ зэнэкъокъухэр шэпхъэшүхэм адиштэу Адыгеим щырагъэкIокIых. АщкIэ зэхэщакIохэм зерафэразэр ащ хигъэунэфыкIыгъ.

Дунэе мэхъанэ зилэ зэнэкъокъум теклоныгъэ кышъыдэ-зыхыгъэхэр Санкт-Петербург щыщ Тимофей Ивановымрэ

Удмуртием кыкIыгъэ Анна Миролубовамрэ.

НыбжыкIэхэмкIэ апэрэ чыплэр афагъэшъошагъ Чувашием щыщ Роман Романовымрэ Санкт-Петербург кыкIыгъэ Мария Брюхинамрэ.

Илъэс 15 — 16 зыныбж кIалэхэм азыфагу щыкIогъэ Урысые зэнэкъокъум ащытекIуагъ Санкт-Петербург кыкIыгъэ Кирилл Масликовыр, пшъашъэхэмкIэ анахъ лъэшыгъэр Челябинскэ хэкум щыщ Марина Зоринар ары.

Илъэс 13 — 14 зыныбж пшъашъэхэм язэнэкъокъу ящэнэрэ чыплэр кышъыдыхыгъ Адыгэ Республикэр къэзыгъэлъэгъогъэ Дарья Лисиченкэм.

Самбо

Тиспортсменхэм гъэхъагъэхэр ашIыгъэх

СамбэмкIэ Къыблэ федеральнэ шъолъырым изэнэкъокъухэр къалэу Ермэлхъаблэ щыкIуагъэх. Хабзэ зэрэхъугъэу, Адыгеим илIыкIохэм гъэхъэгъэшIухэр ашIыгъэх, хагъэунэфыкIырэ чыплэхэр кыдаыхыгъэх.

Теклоныгъэр къафагъэшъошагъ Тыгъужь Тимуррэ Едыдж Разиетрэ. Ятлонэрэ чыплэр кыдаыхыгъ Еутых Рэмэзанрэ Татьяна Шаталовамрэ. Ящэнэрэ хъугъэх Хъадыпэшъо Дамир, Чэтыжъ Нурбий, Хъакъуй Амир.

Ахэм ятренерых: А. А. Делэкъор, А. Б. Хъабэхъыр, Б. И. Нэныжъыр, Р. Н. Джарымэкъор, А. Н. Джарымэкъор, Б. А. Нэпсэур, И. Г. Нэгъоир, А. А. Гъомлэшкыр.

Тиспортсменхэм ыкIи ахэр зыгъасэхэрэм тафэгущо.

Теннис цIыкIур

Адыгэкъалэ щыкIуагъ

Теннис цIыкIумкIэ турнир мы мафэхэм Адыгэкъалэ щыкIуагъ. Ащ хэлэжъагъэх Мыекъуапэ, Шытхъалэ, Красногвардейскэ, Тэхъутэмыкбое ыкIи Теуцожь районхэм илIыкIохэр.

АнахыкIэхэм якуп хэтыгъэ Мыекъуапэ щыщ Бзаго Даринэ ешIэкIэ дахэ кыгъэлъэгъуагъ, илъэсх зыныбж пшъашъэжы-

ем теклоныгъэр кыдыхыгъ. Шытхъалэ испортсмен ныбжыкIэу Артем Рубцовым апэрэ чыплэр кыдыхыгъ. Теуцожь районым илIыкIохэу Чэтэо Альбинэрэ Блэгъожь Динаэрэ чемпионкэ хъугъэх. Ащ нэмыкIэу, мы муниципалитетым испортсменхэм хагъэунэфыкIырэ чыплэщ кыдаыхыгъ. Республикэм икIэлэ шъхъалэ щыщ Александр Лихобаба теклоныгъэр къыфагъэшъошагъ. Мыекъуапэрэ Шытхъалэрэ якомандэхэм медаль ирыгъ къахыгъ, Теуцожь районым — 5.

Зэхэзышагъэр ыкIи кыдызыхъагъэхэр:
АР-м лъэпкъ ЮфхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащысэхэрэ тильэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыгъэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм къаIыхырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхъапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожыхы.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын ЮфхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлыгъэ IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэфорышIанI, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4029
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2130

Хэутыным узщыкIэхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкIэхъэгъэх уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхъалэр
МэщIэкъо С. А.

Редактор шъхъалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэжIыжь зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохо А. Н.